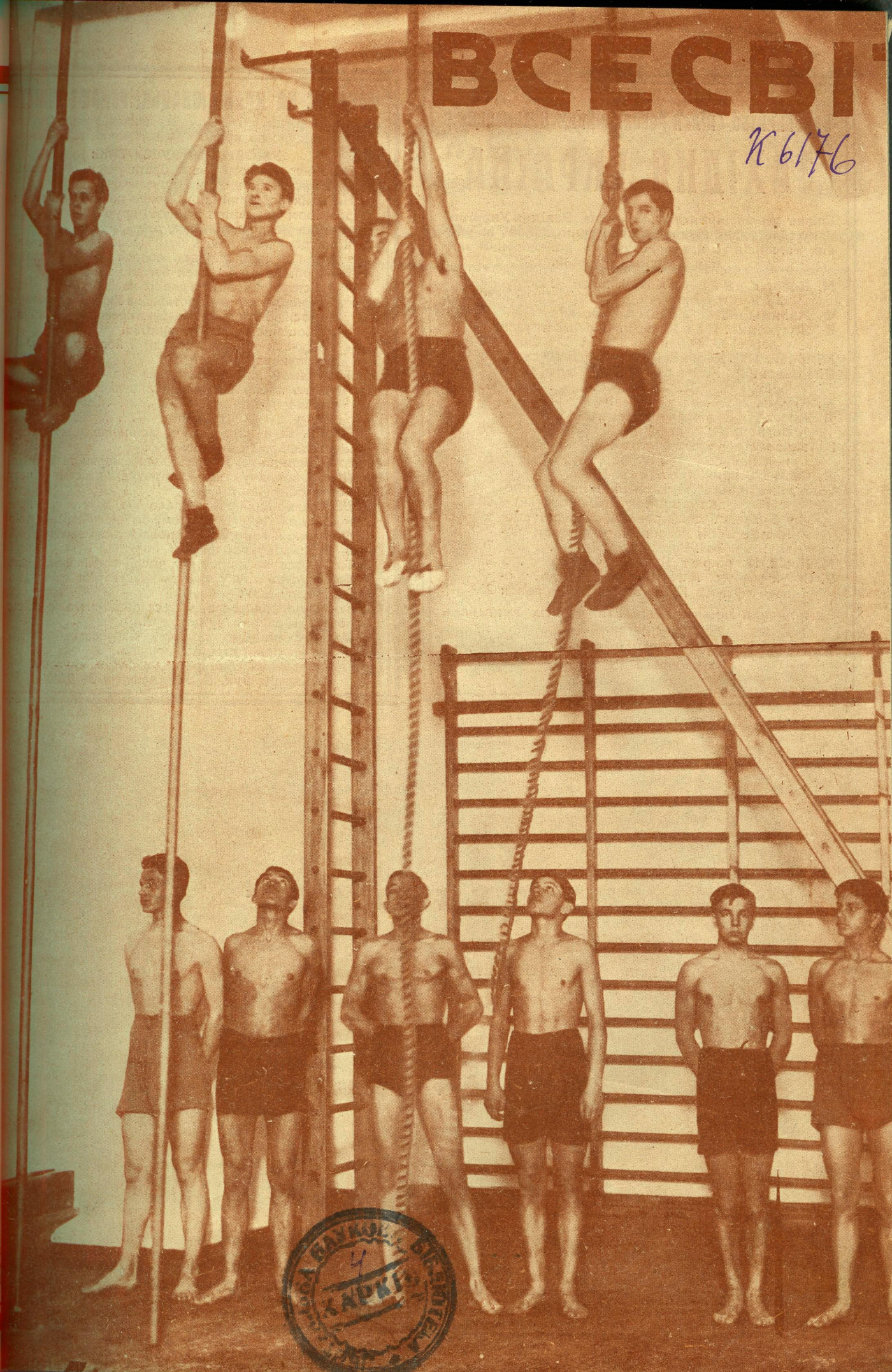

ВСЕСВІ

К 6176

Видавництво Спілки Революційних Письменників

„ЗАХІДНЯ УКРАЇНА“

Спілка революційних письменників „Західня Україна“ випустила низку видань—літературних збірок, збірників, малюнків то що, присвячених поневоленім землям Західньої України.

М. Козоріс. Дві сили. Нариси. Ілюстрував Я. Струхманчук	60 коп.
Ф. Малицький. Холмщина. Поезії	40 „
В. Яблуненко. Над Дністром. Ілюстрував у дереві О. Рубан	70 „
М. Ірчан. Підземна Галичина П'єса	55 „
П. Козланюк. Хлопські Гаразди. Оповідання	55 „
М. Кічура. На старті. Поезії	55 „
Д. Загул. Вибір німецьких балад. Передмова О. Бургардта	55 „
І. Лакиза. На руїнах поводи. Ілюстрований нарис	55 „
Д. Фальківський. Полісся. Поезії	55 „
„Західня Україна“. Ілюстрований літературно-гром. політ. зшиток (двохмісячник)	70 „
„Руку Братам“. Ілюстрований літературно-мист. альбом на допомогу жертвам поводи на. Зах. Укр.	70 „
М. Козік. Портрет Дм. Загула	25 „
Я. Струхманчук. Австрійський польовий суд на Гуцульщині. Малюнок	25 „

Замовлення можна надсилати до всіх книгарень України.

Адреса редакції: „ЗАХІДНЯ УКРАЇНА“, Київ, поштова скринька 71.

КОНКУРС НА КРАЩІ ЮНАЦЬКІ РОМАН І ПОВІСТЬ

З 1/II—27 р. по 1/II—28 р. Держвидав України оповіщує конкурс на кращі юнацькі роман та повість.

УМОВИ КОНКУРСУ ТАКІ:

1. В конкурсі мають право брати участь як вже письменники так і початкуючі.
2. На конкурс приймають лише повісті та романи розміром не менше 5 (п'яти) друкованих аркушів раніше не друковані.
3. Конкурсні речі мають бути ідеологічно витримані художні та написані про молодь або для молоді.
4. Теми романів і повістей бажано такі:
 - а) історія України з давніх часів і до XX століття
 - б) Революційна боротьба на Україні за останні часи (Лютнева й Жовтнева революції, громадянська війна)
 - в) Соціалістичне будівництво.
 - г) Сучасний побут молоді й його проблеми
 - д) Наукова, фантастика.
5. Твори на конкурс подаються укр. мовою.
6. Премії за найкращі речі встановлюються такі:

перша премія (одна)	1.500 крб.
друга (три) по	500 „
7. Премії за найкращі речі встановлюються Жюрі, що складається з таких осіб: тов. Пилипенка, Коряка, Хвилі, Зарви та Батюка.
8. Премії виплачуються на протязі 2-х місяців з моменту постанови Жюрі.
9. ДВУ має виключне право на друкування премійованих творів, причому за премійований авторський гонорар встановлюється й виплачується в загальному порядку.
10. Твори, що не ввійдуть у число премійованих, придатні до друку, будуть друкуватися за згодою Редвидаву ДВУ.
11. Твори на конкурс подаються анонімно, а прізвище автора в закритому конверті.
12. Матеріал має бути поданий наукований на машинці на одній сторінці аркуша.

Матеріали на конкурс надсилати за адресою:
м. Харків, вул. К. Лібкнехта ч. 31 ДВУ.

ЗМІСТ № 4 „ВСЕСВІТУ“

Оповідання—Пригода в кіно	Й. Скружний
Нариси: Крилаті поштарі	Л. Чернов
Міщанство тріумфує	В. Городкін
Кубачі	П. Погребецький
Японський театр	З. В.
Найкращий на Україні стадіон	С. Павлов

НА ОБКЛАДИНЦІ—ФОТО-ЕТЮД А. БОРИСОВА
(до нарису „Найкращий на Україні стадіон“)

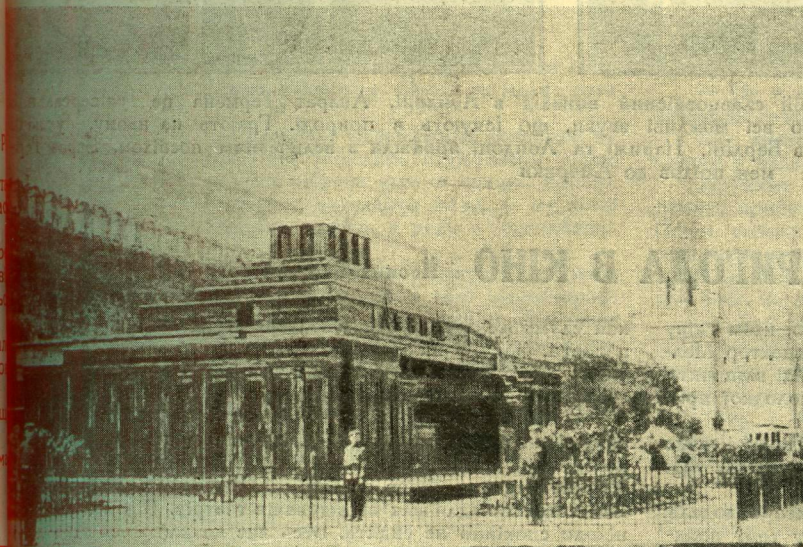
№ 4
22-го січня
1928 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

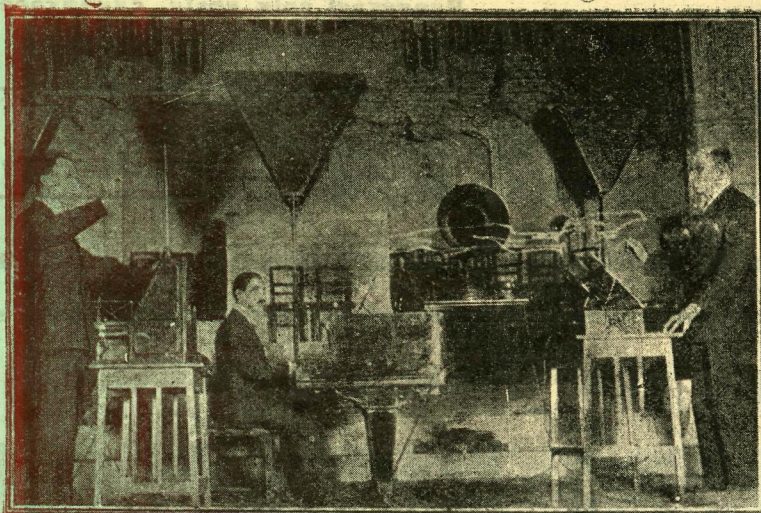
Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ДО 4 РОКОВИН 3 ДНЯ СМЕРТИ В. І. ЛЕНІНА

В січні місяці минає чотири роки смерти вождя всесвітнього пролетаріату Володимира Ілліча Леніна. На мал. — В. І. Ленін на мітингові (1920 р.). Вгорі — мавзолей Леніна в Москві. Вгорі праворуч — Володимир Ілліч на партійному з'їзді (1920 р.). Нижче — В. І. Ленін оглядає колони демонстрантів, що проходять по Червоній площі в Москві (1 травня 1919 р.)

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

Ленінградський інженер Термен демонструє свій славнозвісний винахід в Лондоні. Апарат Термена це універсальний музичний інструмент, що може дати практично всі можливі звуки, що існують в природі. Грають на ньому, рухаючи руками в повітрі поблизу його. Демонстрації в Берліні, Парижі та Лондоні пройшли з величезним успіхом. Зараз Термен поїхав до Америки

Оповідання

ПРИГОДА В КІНО Йосипа Скружного*)

ЩО МАЄ ЛЮДИНА на цьому світі? Нічого, крім гніву та неприємностей,— зітхнув старший інспектор Мелсота після того, як улаштувався було по добрім обіді відпочити на софі, а його дружина не дала спробувати цієї солодкої приємності.

— Нічого подібного, любий Андрію! Піджак одягай і гайда прогулятися. Пам'ятаєш, що тобі сказав лікар! Отилько! Що сказав татові лікар?

— Отилька 29-літня донька пана старшого інспектора, додала: — Матуся каже правду. Відпочинок після обіду тобі шкідливий. Иди-но на повітря. Дома може ще трапитись у тебе розрив серця.

— Дешица правди в цьому є,— промимрив пан старший інспектор і поглянув на свою дружину та дочку.— Дома у мене й справді може трапитись розрив серця.

І він пішов прогулятися.

Дорогою роздумував над мизеріями життєвими. Спочатку дружина варить йому добру їжу, щоб потовстішав, а тепер, коли в наслідок такої годівлі він має досить жиру, гонить його на прогулку.

Але ж хай вона собі не думає, що він її послухав. Недавно читав дискусію лікарів про спання після обіда. П'ятнадцять лікарських голів висловилося за те, що спати по обіді здоровлю не сприяє, шіснадцять учених твердило навпаки. Отже, коли держатиметься він більшості і коли вже має розірватися у нього серце, так хай це станеться там, де є лікар під руками.

І спало йому на думку йти спати до кіно. Обрав для цього він кіно, де демонструють картини без перерв. Купив собі квитка на дуже зручне крісло біля стінки, почекав, поки загасили світло і під згуки лагідної музики відбував свій щоденний пообідній сон.

Пан старший інспектор не міг нахвалитися з кіно. Жодних бурхливих оплесків, ніяких довгих перерв, драматичних вигуків на кону, свята тиша в залі, зокрема під час зворушливих драм, а до всього цього він нікого не турбував. Може грішив іноді проти порядного тону, коли починав випадково хронти вісні, але то ніщо.

Ходив він до кіно день у день і задовольнявся як тих, що були „за“, так і тих, що воювали з кіно. Себ-то був він щоденним відвідувачем, але програму ніколи не бачив: він спав спокійно, не тривоживши його дикі сні, а поза цим була у нього ще й перевага перед іншими—не псував він собі очей.

Касирша вже без жодного слова видавала йому його стале крісло біля стінки, а власник кіно всім вихвалявся, що на його привабливий програм ходять ті ж самі відвідувачі щодня.

У дружини інспекторової не було ніякого підозріння і вона що раз вітала свого чоловіка: „Ось бачиш Андрію, як добре це для тебе. Вже інакше виглядаєш і пузо тобі спадає потроху“.

Тривало так понад два місяці і йшло б може й ще далі, коли б нещасна пригода не покнала усього край.

Річ у тім, що різні причини ведуть людей у кіно. Пан старший інспектор ходив туди висиплятися, молодий банкієв-

кий службовець Конупек з'являвся туди час від часу, щоб пограти свої очі на розкішних дівочих голівоньках, а панна Карличка Утрусилова пропонувала там многозначними поглядами своє, досі ніким незахоплене, серце.

І сталося так, що всі ці три особи зішлись там раз у один поруч одного. Пан старший інспектор на кріслі біля стінки, панна Карличка поруч нього і тут Конупек, що надійшов останнім... Попереду сиділа панна Карличка—страхиття для всіх відвідувачів театрів. Відомо, що ніколи спокійно не сидять. Всього час нахилиються одне на одного, шепочуть про щось. Так що той, хто сидить за ним, він не наднормального зросту, примушений хитатися маятник від годинника.

Оце хитання й спричинилося до того, що пан Конупек ткнувся ліктем панни Карлички, а вона аби не подумати лише на це й чекає, посунулася ближче до пана старшого інспектора і торкнулася при цьому його плеча.

— Лиши мене спати, Отилько!—забуркотів пан інспектор. Йому мабуть здалося, що дружина жене його на прогулку.

Панна Карличка всміхнулася і з уст її вилетіло:

— Я не хотіла!

Пан Конупек почув цю розмову і, коли після першої драми він поглянув на своїх сусідів, був вельми здивований:

— Як це? Пан старший інспектор Мелсота, цей багатий впливовий пан зі своєю дочкою. Певна річ, бо інакше не говорили вони на „ти“.

А ще він зауважив, що очі панночки кілька разів йому зрозуміли, що розмова не була б для неї неприємною. Отже набрався відваги й почав.

Запитав її, як їй тут подобається, чи часто ходять сюди, потім спільно обговорили, що вже побачили, які картини—німецькі чи італійські. Далі говорили про те, чи їм вже була один раз в Національному театрі, а що він аж тричі. За хвилину вони так добре розважалися, що зовсім байдуже, коли перед ними на білому екрані дочка отруту у вино своїй матері, бо думала, що та відбилася ханця, хоча мати була ледве не святою. А коли у зворотний момент увійшов до кімнати коханець і мати, нічого не думаючи, дала йому отруєне вино—то й це вже їх не цікавило: вийшов свій власний роман.

Дуже шкодував пан Конупек, що має сьогодні ще й стати на посаду і що мусить вже рушати. Щойно хотів вийти з кіно, як побачив панночку Карличку, коли почав прокидатися і ший інспектор. Пан Конупек устав і пошепки сказав сусідці:

— Я вам напишу.

— А знаєте мою адресу?

— Знаю—відповів, поспішаючи він, уклонився й пішов супроводити її огнистим поглядом.

Минуло кілька днів. Пан Конупек сумував по Карличці, а панна Карличка по панові Конупекові. Чекала на листа, але жодного не було. Потім кілька днів

*) Йосип Скружний—сучасний чеський гуморист.

одного: панночка ходила до кіно й розшукувала пана Конупека, а пан Конупек ходив повз будинок пана Мелсоти і дивався, чи не побачить випадково панну Карличку. Коли мав, що чекає по дурному, почав гадати: „зустрічатися з панною Карличкою потайки, за спиною такого поважного пана, старший інспектор Мелсота, було не гаразд, і не практично. Шуток шукати нагоди познайомитися з паном інспектором переконатися, чи не матиме він нічого проти нього“.

Спіткав він пана старшого інспектора дуже влучно у кабіні в „Ціцера“ підсів з його дозволу до столика, почав мову і за пів години кандидат на одружіння спостеріг, що старший інспектор не має більшого бажання, як віддати свою дочку Отильку. Пан Конупек несміливо дав йому зрозуміти, що цікавиться нею.

— Ви знаєте мою дочку?
— Так, маю цю честь.
— А подобається вона вам?
— Дуже мені подобається і я був би щасливим, коли б ви, милий панове, пані інспектор, нічого не мали проти цього, щоб...

Пан старший інспектор спочатку недовірилисто позирнув на Конупека, але потім зрозумів усе. Молодий службовець перед ним. На що тільки не піде людина заради кращої посади. І він почав у рожевих барвах вихвалити шлюб, а на кінці мови закликав пана Конупека прийти у неділю і познайомитися з пані Мелсотовою.

У неділю перед полуднем подзвонив Конупек до пана старшого інспектора. Дами були дома самі і пані інспекторова прийняла гостя. Він відрекомендувався їй з букетом. З кількох плутаних слів вона зрозуміла, що прийшов він засвідчити їй пошану і дозволити йому поговорити з панночкою.

Вона вийшла й надіслала до кімнати панну Отильку, що була від радісного хвилювання. Сама розуміється залишалася в кімнаті.

Панна Отилія вклонилася, пан Конупек так само уклонився... настала болісна тиша.

Пану Конупекові спало на думку, що це мабуть вона і він хотів щось сказати, але розмову почала панна.

— Матуся сказала, що ви маєте бажання поговорити зі мною.
— Але... себто так... проте я власне... прошу пробачити, ви маєте сестричку! Правда ж?

— Ні, не маю, я одначка, — солодко відповіла панна Отилія, гадаючи, що їй зробить йому дуже приємно, подавши тим надію на великий посаг...

Пан Конупек зовсім розгубився і не знав — куди й що. Мацав стіну, переступав з ноги на ногу й дивився в двері — чи не вийде часом справжнє кохання, чи бодай пан Мелсота.

Панна Отилія уперто чекала, коли вже претендент на її руку вийде, щоб могла вона його пригорнути.

Кінець кінцем пан Конупек видавив з себе:

— Пробачте панно, але тут трапилася помилка. Або ви повинні мати сестричку, або ж я попав не в ту квартиру. Адже ж я перебуваю в пана старшого інспектора Мелсоти?

— Певна річ, я є його єдина донька!

— Це не так. З паном старшим інспектором ходить ще й друга дочка.

— Що? З моїм татусем? Це ж жах! Мамо! Мамо!

А пані інспекторова, що стояла за дверима, щоб чути кожне словечко і що хотіла вийти з благословенням, ледве втрималася, щоб не вскочити з прокльонами на устах. Але якось стримала себе.

— Що ви сказали пане? Мій чоловік з іншою дочкою? Що, він має ще одну дочку?..

Вона схопила пана Конупека за комір і трясла ним, мов парубок яблунею.

— Говоріть, пане! Ви мусите все сказати! Де ви його бачили?

— Ну в кіно. Але дозвольте: бачу, я сказав таке, що мало назавжди залишитися таємницею, пробачте...

Він випростався з рук розгніваної пані інспекторової, схопив у передпокої свого бриля і вилетів на вулицю.

Дружина інспекторова і дочка Отилія залишилися ніби громом прибиті. В першу хвилину не знали, що з ними робиться. Потім почали наперемінку умлівати. Насамперед зомліла на софі мати, а дочка її відхожувала. Потім стралила притомність дочка, а мати терла їй скроні одеколоном. А коли обидві були при собі, то почали спільно лягувати й лементувати.

— Ось бачиш! Що мавмо з того, що ти не стежила за моїм батьком? Тяжко було ловити жениха, коли я була сама. Тепер матиму на шиї ще сестру, а можливо ще й красивішу ніж я. А хто знає, як вона вихована. І чи не грає часом вона в теніса, та не танцює фокстрота!

— А я дурепа посилала його завжди по обіді з дому. Напевно ходив до неї. Такий сором, така ганьба!

— Але й не подумай, мамо, щоб я поступилася їй щось зі свого посагу, і в голову нехай не бере. А як що захочеш узяти її додому, то я і з хати піду геть.

— Щоб я взяла її до себе? Дитину свої суперниці! Та ні за що на світі! А він і не соромиться, публічно водить її до кіна та вишукує їй жениха.

— Для мене за весь час не привів жодного.

— Я з ним візьму розлуку.

— Але тоді, як я віддамся. Сама знаєш, що кожен хоче собі молоду з порядної родини.

— Прощу тебе, не мели дурниць. Доки б це мені довелося чекати. Розведуся негайно.

ОЖИВЛЕНИЙ

Ще недавно цукроварня лежала бездиханим трупом у буйних реп'ях. Осінніми днями — мовчазний димар чипляв сумні хмари та... мріяв. Колись саме в ці часи в його нутрі буяли вогнені вихрі, клекотіла жива енергія, сунув білим струмом „золотий“ цукор.

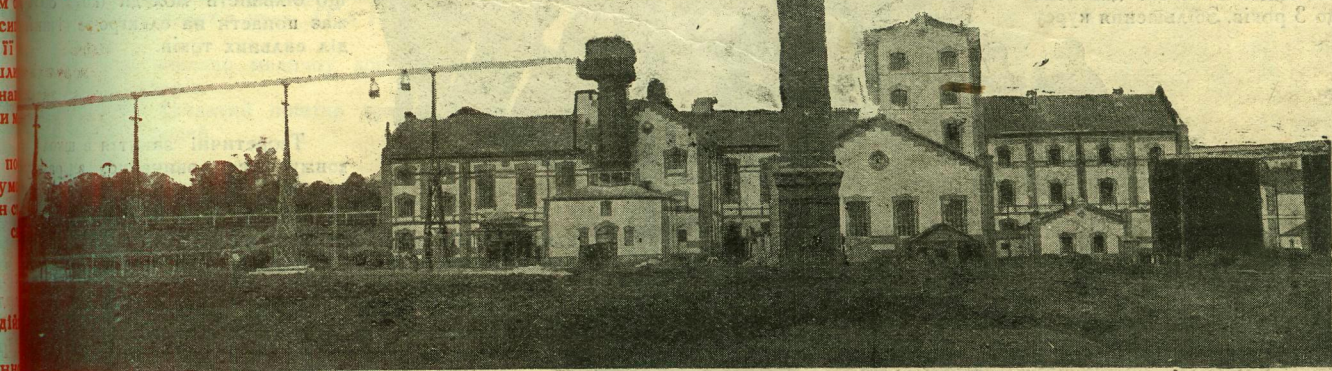
Минали роки. Десь в нетрах заводу забилось життя. Хтось насміявся дати подих велетню, що дрімотно спав.

І ось сьогодні лише сорок сім днів могутнього дихання веветня, — днів виробництва, а вже 111% продукції при найбільшому виробі 1 берковець (69,17 проти середньої 68,87%). Темпові роботи та економія сприяють ті переустаткування, що були переведені на цукроварні.

ВЕЛЕТЕНЬ

Так раціоналізоване парове господарство, що дає економію проти других цукроварень (7,5 проти 8% середньої по цукроварнях). Майже цілком механізовані загрузка та вигрузка газової печі, що дає значну економію, а особливо цілком усуває нещасливі випадки, що можуть мати місце при примітивному устаткуванні.

Рай-ський

Загальний вигляд нової цукроварні на Сумщині

— Так роби тоді, що хочеш, а я тут не зістануся. Поки все улаштується, я тим часом поїду до дядька на Шумаху...

В цей час задеренчав дзвінок.

— Це він. Почекай же, старий грішнику. Боже, боже, моє серце... воно розірветься ще раніше, ніж я йому все скажу.

Пан старший інспектор увійшов до кімнати.

— Як там з обідом, Отилька? Яка вже година?

— Сьогодні немає ніякого обіду!

— Що чак трапилося. Плита димить?

Пані інспекторова підійшла до свого чоловіка і гостро дивилася йому в обличчя.

— Андрію! Говори правду і не заперечуй. Я все знаю.

— Ради бога. Що знаєш?

— Андрію, куди ти ходиш щодня по обіді замість спання на софі?

Пан старший інспектор зблід і в розпуці дивився то на жінку то на дочку.

— Дивуєшся, що твої ганебні вчинки викрито. Кажі, куди ходиш? Говорю тобі, Андрію, кажи і не дратуй мене. Не вигадуй нічого, я все знаю.

— Ну так добре, коли ти все знаєш, то я тоді признаюся...

— О серце, серце. Отилька! Моя дитино єдина. Стже це правда, правда...

Вона хотіла знову зомліти, але цікавість їй перешкодила.

— Пхе, татку. І як ви не соромитесь,— сказала Отилька й відвернулася.

— Так признавешся ти, чи ні?— зарепетувала пані Мелсотова, не дочекавшись, поки її чоловік почне сповідатися.

— Ти сама в цьому винна.

— Я? Чи не догоджала я тобі? Не мав ти вдомчого тільки душа твоя бажала?

— Не мав! Ти не давала мені після обіду спати й ходити до кіна.

— І там ти з нею познайомився?

— З нею? З ким?

— З ким! З матір'ю твоєї дочки.

— З тобою?

— З тією другою.

— З якою другою? Я ходив до кіна спати і от це. В цьому вся твоя вина. Коштувало це мені щодня двадцять. Могла б ти мати за ці гроші пару добрих...

Але дружина не дала так легко себе переконати. Вона умлівала, дві пляшки одеколову вихлюпала Отилька. Хоча погрожували панові Мелсоті роздукою— він не визнавав другої дочки.

Але прийшли до нього тяжкі часи. Дружина йому віри і взяла аж трьох детективів, що стежили за ним старшим інспектором всюди, куди б він не ходив. Са зі злости він аж помарнів. Що правда, тепер він міг вдома, але сон пішов від нього геть. По-перше тому, пана Конупека, щоб той пояснив йому, в чому річ, а тому, що почав поважно задумуватись над тим, чи не почати йому романтичну історію, щоб досягти ро...

А пан Конупек шукає і досі своєї знайомої з кіно, Карличка даремно чекає на листонішу.

Але Прага не така вже велика. Мабуть ці двоє всколись та зійдуться.

Переклав з чеської

П'ЯТЬ РОКІВ

ПЕРША ПРОФТЕХШКОЛА відкривалася в 1922 р. в погано пристосованому помешканні на Юр'тській вул. № 3. Школа по-первах складалася з двох відділів і однієї підготовчої групи.

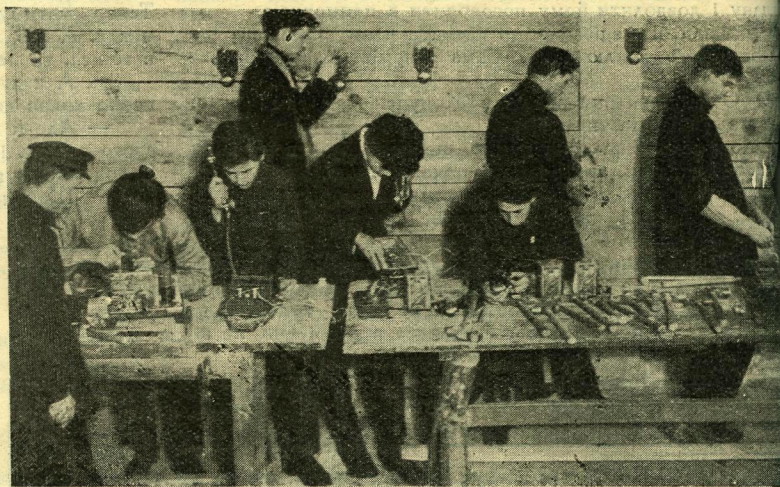
Цілева установка школи— випуск кваліфікованих робітників механічної й електро-технічної спеціальностей. Курс навчання— двохрічний.

В 1924 р. відбувся перший випуск учнів, що дав виробництву 11 механіків і 15 електриків.

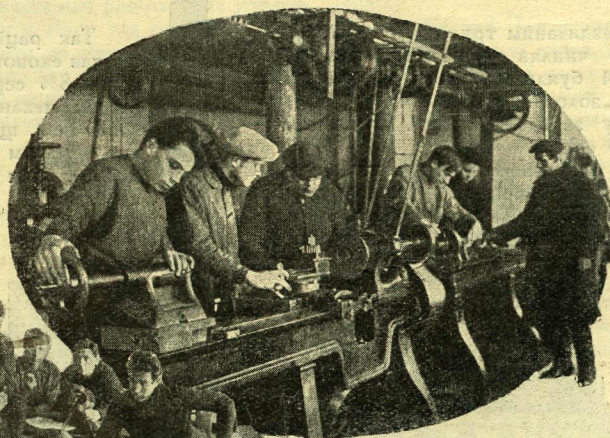
В 1924 році школа переходить у більш пристосований будинок шкільного типу на Змітвській № 17. Школа одержує напівзруйновані майстерні на Старо-М'ясницькій вул. № 15. Школі ж передається в експлуатацію також напівзруйновані ливарні майстерні по Рижівській вул. № 13. Все це ремонтується, приводиться в порядок. Школа поширюється і відкриває два додаткових відділи: ливарний і електро-технічний слабих токів.

Уже в 1925 р. другий випуск дав виробництву 21 механіка і 30 електриків.

Випуск 1927 року, себ-то четвертий, дав виробництву і ВУЗ'ам 80 чол. Тепер курс навчання в школі доведено до 3 років. Збільшення курсу

Учні за працею в радіо-мастерській.
В овалі—працюють на станках
—креслення

навчання, безперечно, дасть можливість й багаті знання учнів.

З усіх спеціальностей школи електро-технічна — найлюдніша. В останніх двох роках навчання, що більшість молоді (кожні 8 років) жає попасти на електро-технічний діл сильних токів.

* * *

Теоретичні заняття в школі продовжуються, звичайно, з ранку до вечора.

Потім учні переходять до практичного навчання в слюсарних, токарних, ливарних майстернях, в електро-лабораторіях та електро-монтажних цехів школи.

Силами самих учнів та інструкторів значно збільшено процент придатності всього устаткування школи і таким чином утворено сприятливі передумови для шог розгортання роботи.

Поруч практичної роботи учні уділяють досить багато культурно-освітній і громадській роботі.

Цими днями скінчиться 5-річчя існування школи.

Францією й Англією. За часів франко-прусської війни 1870—71 року, під час облоги Парижу німцями, поштові голуби були єдиним засобом сполучення між Парижем і цілою Францією. Німецька армія, зваживши це, почала використовувати мушкетерів-соколів для знищення французьких поштових голубів у повітрі.

Величезне значіння військової голубиної пошти зберіглося й досі: майже всі сучасні імперіалістичні армії мають поштових голубів.

3.

Останніми часами голубів почали використовувати не тільки для зв'язку між містами, але й між пересувними голуб'ятнями. Для цього брали молодих голубів, при звичаючи їх до пересувної голуб'ятні на возі чи автомобілі і вчили повертатись до рідної оселі, куди б їх не було перевезено.

Ці спроби дали гарні наслідки.

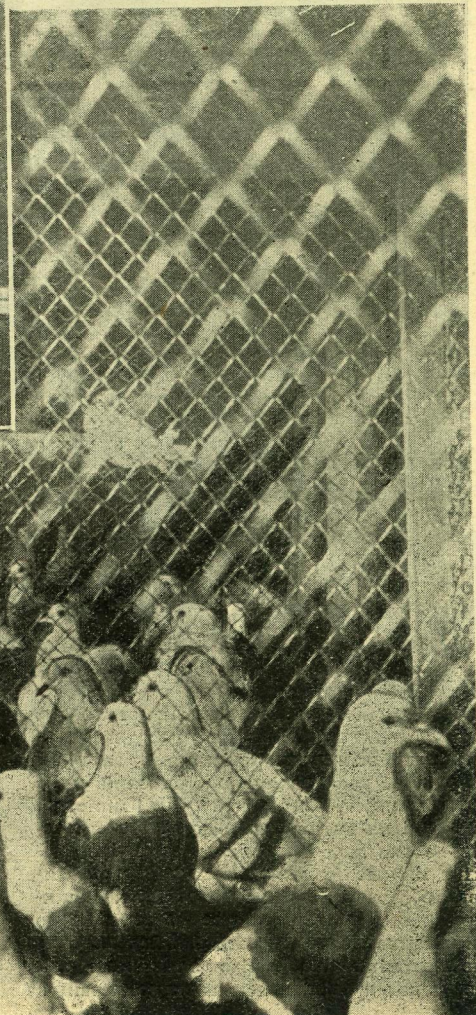
Навіть під час найзапекліших боїв голуби поверталися до своєї голуб'ятні—іноді з перебитими ніжками, поранені, скривавлені, але робили своє діло, приставляючи важливі військові повідомлення.

В Парижі після війни військово-поштовим голубам поставлено пам'ятника на спомин про врятування голубами багатьох тисяч вояків.

Для того, щоб використати крилатого поштаря для військового зв'язку, його беруть з голуб'ятні і в спеціальній клітці передають тому загонові, від якого мають дістати повідомлення.

Листа пишуть на дуже тонкому перепері, згортають рукою, вкладають у спеціальну легеньку металеву чи якусь іншу рурку і прив'язують до ніжки голуба. Потім птаха пускають в повітря, і він летить до рідної голуб'ятні.

Старі, досвідчені голуби летять із швидкістю 60—70 кілометрів за годину, і можуть пролетіти 500—600 кілометрів за один раз, повертаючися завжди до своєї голуб'ятні.

КРИЛАТІ ПОШТАРІ

Нарис Леоніда Чернова

I

Шістнадцятий рік.

Світова війна.

Скажена, ураганна атака німців на французькі загоны біля річки Сони 12 червня.

Оглушливий грім гармат, стогін, пекло, ки крові, пошматовані люде вмирають у дивих муках. Медичні бараки забиті скрісними салдатами, не вистачає ліків, медсоналу.

А нові партії поранених все прибувають, рибувають. Сотні людей конують без ичної допомоги.

Всі засоби сполучення із штабом перетято. Станів катастрофічне.

Тоді полковник Гувело вживає останнього заходу: посилає до штабу дивізії поштового голуба. До ки голуба причеплено писульку.

— Негайно надішліть медичну допомогу.

О 8 год. 20 хв. вилетів птах. О 8 год. 45 хв. він уже в штабі.

Негайно було вислано медичну допомогу, саніні автомобілі, лікарів.

Таким чином крилатий поштар врятував життя еннії кількості людей.

2.

Спеціально вихована порода поштових голубів з них дає служить людству. Спочатку голубів використовували для зв'язку між великими торговельними тами для передачі політичних та торговельних новин газет.

За старих часів, коли не було ще телеграфу й ефону, існували спеціальні компанії, що організували голубину пошту не тільки між великими містами, але й між окремими державами,—наприклад, між

Показова виставка голуб'ярства, що відбулася оце в Харкові, має не аби-яку вагу для усвідомлення серйозного значіння військово-голубиної пошти.

Гремить музика.

Невеличка зала гуде натовпом.

Біля кліток з голубами, стурбованими незвичайною обстановкою, гаміром, метушнею, можна побачити і поважного громадянина з бородою, і червоноармійця, і жвавих хлопчаків—фанатиків голуб'ячої справи (згадайте своє дитинство, читачу: чи не були й ви таким фанатиком голубиним—мінiali, продавали, заманювали, не спали вночі, страждали через якогось „турмана“...)

Гончаренко, старий самовідданий голуб'яр, урочисто ходить між клітками, дає пояснення:

— Тут виставлено голубів найрізноманітніших від спеціально вихованих, висококваліфікованих поштарів, наприклад, коштує 1000 карб.) до драконівських і м'ясних птахів. Ось—чорний як гави римський голуб коштовні перські поштарі, що їх предків вивезено з Малої Азії 400 років тому. Подивіться на цих чорно-мусиянжовими шиями, красунів! Надзвичайна гостродивовижна здатність до орієнтировки—роблять їх цінними поштарями...

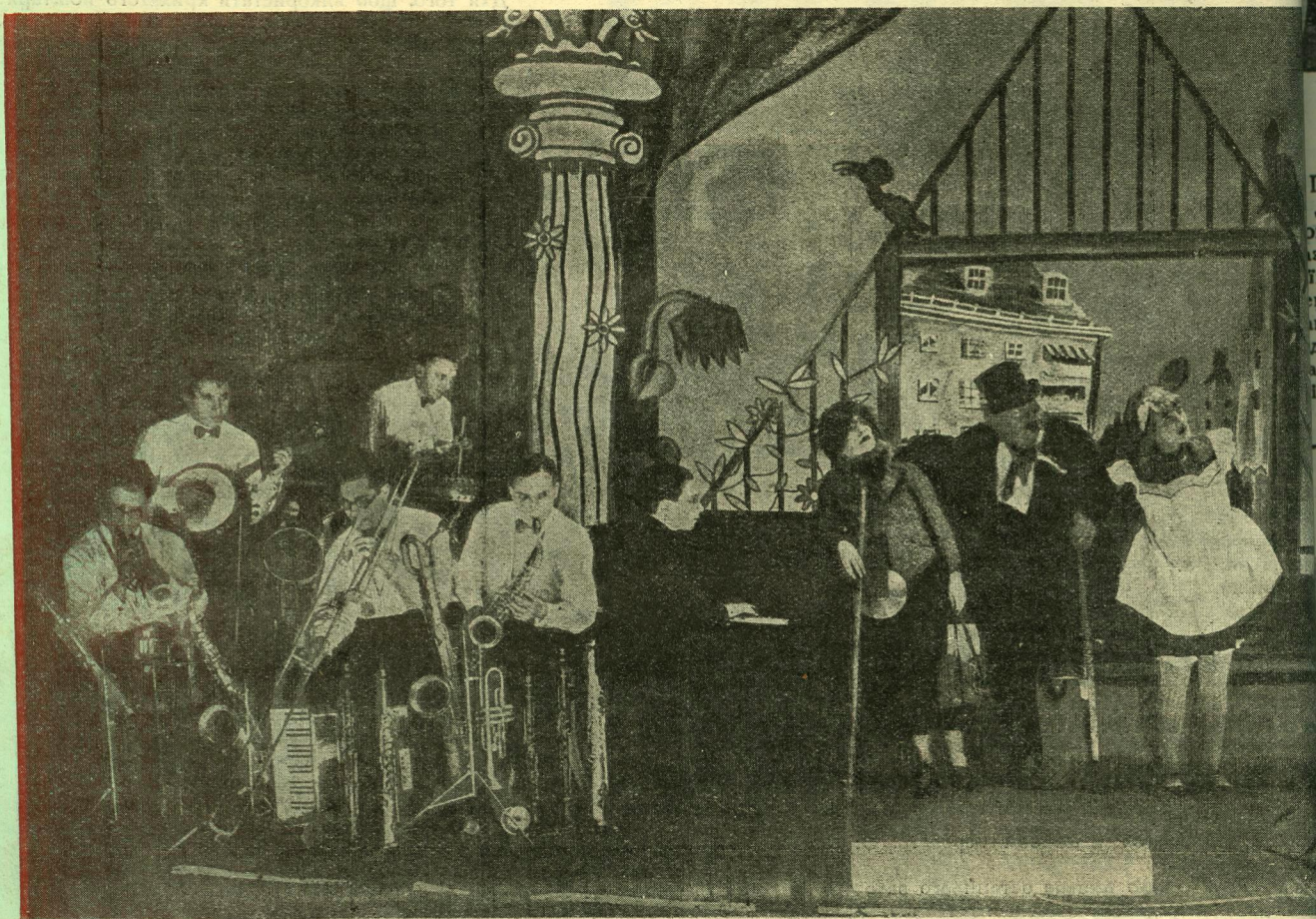
Натовп розбивається на купки, хтось когось хтось сперечається, щось доводить...

Старий голуб'яр розповідає захоплюючі історії про військових голубів.

— Сприяючи розвитку голуб'ярства, ти зміцнюєш СРСР.

Після огляду виставки, після пояснень і розмов з голуб'ярем—починаєш розуміти всю вагу цього гасла.

Нарис МІЩАНСТВО ТРІУМФУЄ Вал. Бородка

Ревю „Це ти“ в театрі на Курфюрстендамі. Кидається в очі художня скупість сценічного оформлення

„Суворо заборонено“. „Все гольцем“. „Пробна ніч“. „Все навколо кохання“. „200 дівчих осіб“! „50 girls“! „Першокласний балет“! „Надзвичайні ефекти“!

Крикливі афіші поналіплювано по нечисленних стовпах. На вас дивляться напівголі жінки, яскраві літери, закличні написи. І коли закінчують робочий день у крамницях, банках конторах і міністерствах, і на вулиці виливаються нескінченні потоки людей, погляди тисяч перехожих мимоволі зупиняються на привабливих обіцянках директорів ревію. Керівники цього молодого, але переможного мистецтва добре знають психіку всесвітнього міщанина, зміло грають на тих струнках, що відчиняють шлях до гаманця.

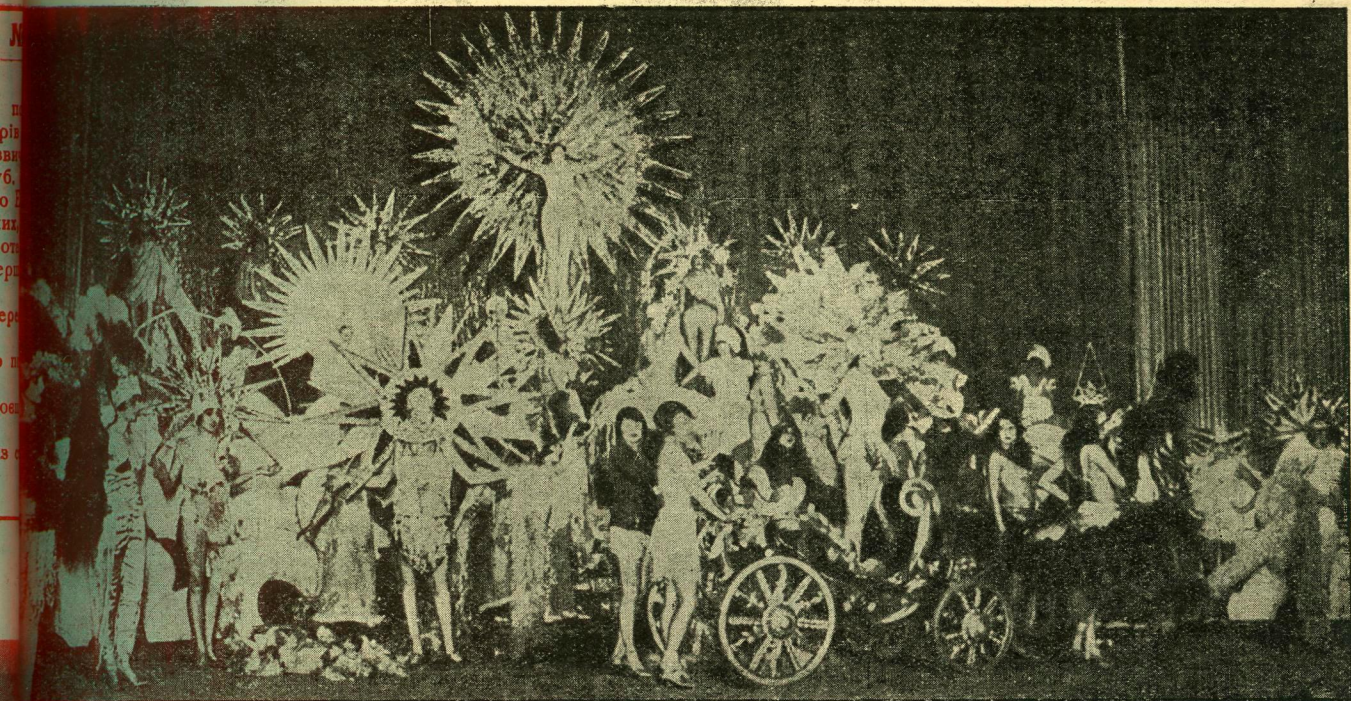
Що таке всі ці „Суворо заборонено“, „Все гольцем“, „Пробна ніч“, всі ці „revues“(*), що тривають по кілька сотень вистав, що користуються величезним успіхом у мільйонного населення вогнищ капіталістичної культури? В чому секрет тої охоти, з якою тисячі відвідувачів розхоплюють квитки по касах? Чим привабливають такі театри того глядача, що проїжджає у шикарному автомобілі і того, що приходить з вулиці?

*) Огляди

Цю таємницю можна викрити просто.—Всі огляди готуються за міщанським рецептом: трохи суму, ще трохи сміху і все—оголені жінки, що повинні викантності.

Як що ревію звязане спільною мовою, так його неодмінно завершує той же кінець.

До того ж неймовірна реклама обіцяє 200 дівчих осіб, і надія на голах жінок—цього вже досить, щоб забезпечити повну задо.

Помпезне ревю „Все навколо кохання“. Типовий зразок белідейного, побудованого на зовнішній ефектності видовища

Пара слів про танцюристок, так звані „girls“. Слово це, що англійською воно значить просто „дівчата“, стало раз рядовим ім'ям танцюристок ревю, а їх „винайшов“—хто? Ясно, що американець, Артур Зігфільд. Girls—стандарт, автомобілі Форда. Десять, двадцять, п'ятдесят дівчат, в однакових убраннях, однакового вигляду, з'являються на сцені всі танцюють один танок—коли ходити по сцені, одночасно підво-

дити ноги, робити штамповані рухи—можна назвати танком.

Здебільшого такі girls одягнені дуже економно—але вони ніколи не танцюють голі. Це вже обов'язок другої категорії акторок ревю.

„Друга категорія“ інколи грає дрібні ролі, а частіше нічого не робить—„голі жінки“ просто таки стоять голі в глечком на плечі, з букетом квітів, або ще з чимсь і показують „фігури“.

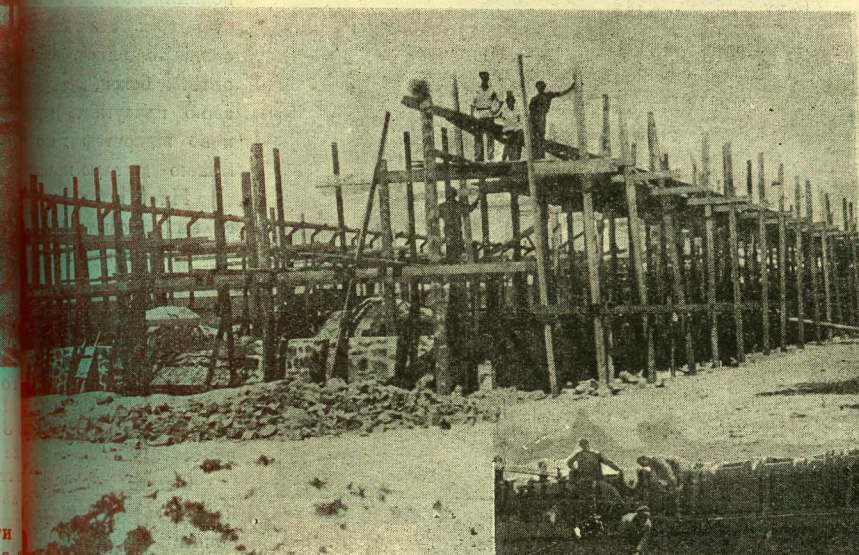
Отаке видовище—вищий смак і викликає бурю оплесків у публіки.

Мізерна платня, що одержують за свої виступи такі „голі жінки“ в більшості взодить їх на шлях проституції.

* * *

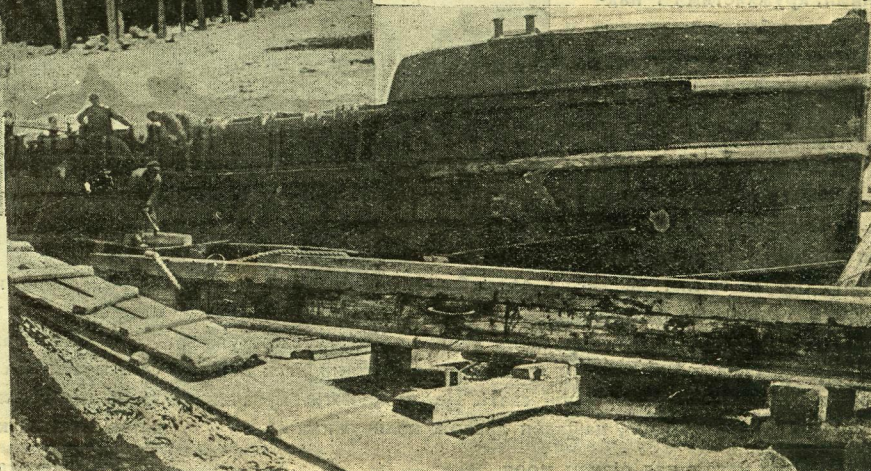
В ревю—зовнішність усе. Під його пишною оболонкою ховається порожнеча. Як у казці Андерсена: „Позолота як зітреться, свиняча шкіра лишиться“.

БЕРДЯНСЬКИЙ ПОРТ

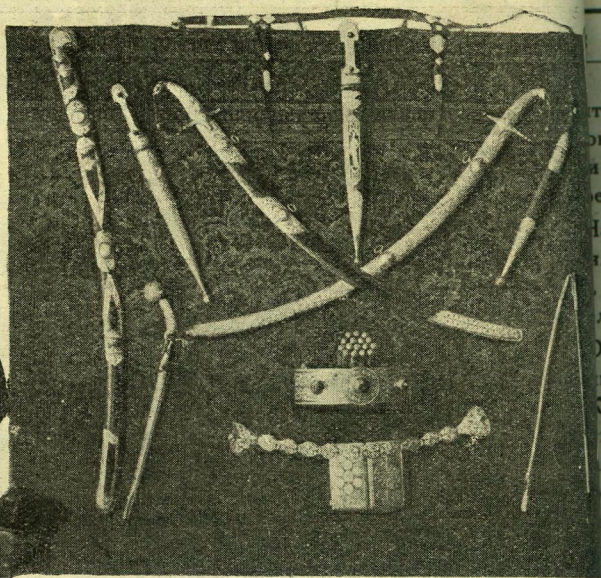

В минулому 1927 році майже закінчено роботи по спорудженню механізованих комор, а також перевантажників, що за годину вантажитимуть понад 200 тон. На будівлю комори Бердянського порту асигновано 100 тисяч карб. а на механічний перевантажник—150 тисяч карб.

Будівля комори в Бердянському порту, де буде перековуватися до 325.000 пудів житнього зерна. Праворуч—капітальний ремонт землечерпального каравану, призначеного прокопувати морський канал до Ростовського порту

Кубачи

Зброя — праця кубачинських майстрів. Ліворуч — глечик з яйця страуса. На ньому вирізьблено малюнок

В НАДРАХ КАВКАЗУ

Нарис П. Погребецького

ЗЕМЕЛЬНИЙ голод у гірському Дагестані примушує використовувати кожну спадину скелі.

Нашим очам, що звикли до широких просторів ланів, якимсь дивом здаються ці ділянки-карнизи, в кілька чвертей завширшки, вбайливо закріплені складеними з каміння контрфорсами. І це все, з чого тут живе людина.

Далі в гори — природа ще бідніша: навкруги голі вапняки, голі сланці, і все рідше й рідше — островки зелених пасовиськ.

Із-за шпилью гори, що її ми мусимо перейти, вирінає вежа потім ряд сакель, і нарешті виростає величезне людське гніздо кам'яний вулик — Кубачі.

Навкруги — ні клаптя орної землі і той, хто вперше буває тут, дивується, з чого ж живе тут людина.

Аул лежить високо *) і ми входимо в нього тісними, кружлястими і надзвичайно брудними вуличками, в густому тумані хмар, що його вкривають. Раптом вулички зникають в темряву тунелів-коридорів під багатоповерхові яруси сакель, повертають в цій темряві то ліворуч, то праворуч, щоб нарешті виринути до світла, де вас з обох боків стискають кам'яні мури кубачинських будівель.

Якийсь характерний, безгавний гуркіт притягає вашу увагу. Прислухаючись і незабаром чуєш безперестанний стук молодців, що доноситься з кожної скелі. Це працюють кубачинські майстри златоковалі, нащадки древніх кольчужників.

З глибини віків, від епохи перської династії Сасанідів зберегло в непорушності своє дивне й почесне ремесло рід селище кольчужників Зірегеран**), нинішні Кубачі.

Все в цьому аулі нагадує давно минулі віки.

Погляньте: серед грубо обтесаного каміння убогих ваше око подибує художні барельєфи в стилі древнього

мистецтва, де зображено сучасну вершників, них однокорів та нів, стилізованих. І все це використано часто як звичайний, вельний матеріал, брався при покладі то догори, то ротним боком, виявляючи свою присутність в ково відкритою тінню іншою деталлю майстерності.

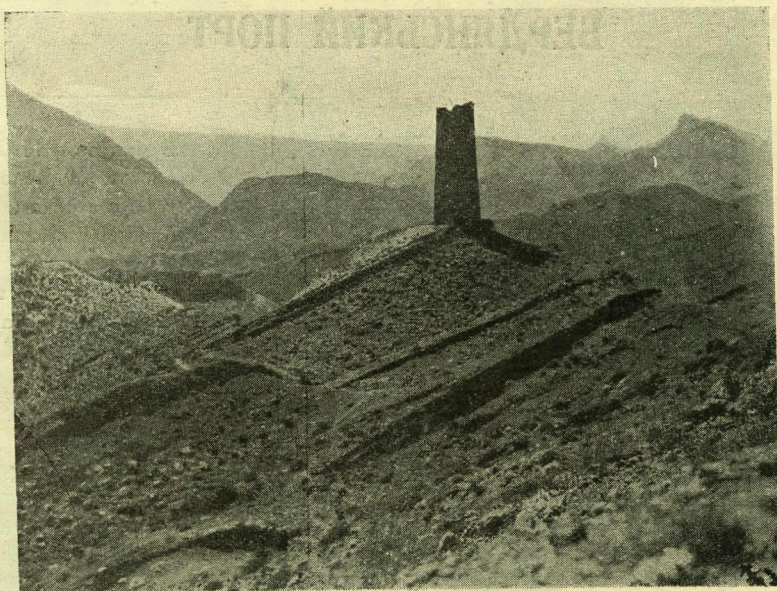
Нині кубачинські сульмане суніти і лігія забороняє зображувати живі істоти; отже в їхній орнаменті не фігурують тварини майже на всіх барельєфах, голови зображених поодібно або приховано.

Сивою старовиною від самого життя кубачинців, складеного з кожного каміння, з глибоко приробленими під

дахом, різними закапелками та вузькими сходами, що веде до невідомо куди.

В саклі майже кожного кубачинця є зібрання, а саме свій музей зі старовинними майоліковими та фаянсовими посудинами, індійськими та хінськими блюдами, карбованими казанками, литими казанками з орнаментом, світильниками, килимами.

ДАГЕСТАНСЬКИЙ КРАЄВИД

Сторожова вежа

*) 1500 метрів над рівнем моря.

**) Перська назва аула.

итими гравіровкою, мисками з най-
шою різьбою, колекцією зброї, почи-
ня від старовинних палиць, кольчуг
кремневих пістолів.

Найцікавіше ж це—майстерня куба-
ця. Переступаючи її поріг, ви почув-
те, що ви ніби якимись чарами вас
зголо на тисячі років назад.

Ось майстерня, де одливаються мідні
ли.

Крізь ледве помітні віконця і досить
тні розколоні падає пасмами світло
закурени й чорні від часу стіни, криві
локи стелі, густу павутину по кутках і
в центрі архаїчний тиголь, що біля нього
чово людина, гола по пояс, з наки-
м на плечі баранячим кожухом. Лю-
а піднімає тигель, наливає ростопле-
метал у форми, вогонь спалахує аж
стелі, освітлюючи все помешкання майстерні і... оживає на
оки очей картина мідного віку—далекої епохи зародження
робки металів.

І при такому способі роботи, при відсутності найпримитив-
ного струменту, кубачинець-
ар, кубачинець-зброяр, ку-
бачинець-гравіровщик, дають
важливі твори мистецтва.

Кинжали, шаблі, кремневі
голі, усіяні інкрустаціями,
сержаками з рога або сло-
нової кости, а золотом насіч-
ра, а гравіровкою по сріблї,
філігранними оздобами та
градою з написами, арабськи-
ми везернуками; блюда, дун-
зучи, келехи в такій же самій
й тоншій різбї—скільки пра-
бо прикладено до них.

Оби Вироби кубачинців [ви можете поба-
го ти в Ленінградському Ермітажі, в музеях
Валлдоно, Парижа, Нью-Йорка.

ви Великі майстри аула колись самі возили
ієну вироби за кордон, а разом з тим
альфевності та... „древності“ власного ви-
ці-ництва, що їх далеко не кожен спе-
іст відрізнити від оригіналу.

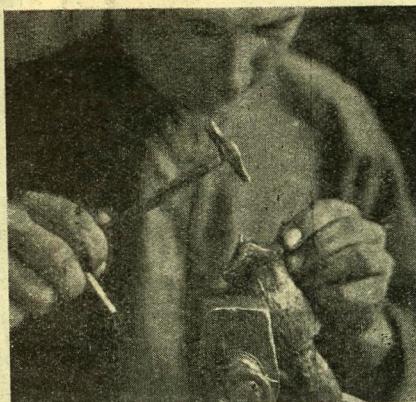
обр Нині кубачинське мистец-
т занепадає, епоха майже
ці жествлення зброї минає;
риво кому потрібні в сучасний
льмент так дбайливо зроблені,
і тепер нікчемні газирі,
попал, що на одну оправу їх
рібно майже півроку ро-
нони, кремнева „шамілевська“
ла юя.

о і любителів „антики“ стало
ою за останні роки.

са Тяжко живеться кубачинцям.

ве Краді майстри роз'їхались по ку-
тих містах, де пристосувались до
оби курортних сувенірів, а основна
пе, вірна старим зерегеранським
дучіям, виробляє в аулі й досі кин-
ані кланки та шаблі, оздоблюючи
шкни дивним орнаментом, чер-

В АУЛІ ЗІРЕГЕРАН

Златоковаль карбує поясну пряжку

коріння на протязі довгих віків і тяжать над усім життям ку-
бачинця, помітні в колишньому Зірегерані більше, а ніж у
інших місцевостях північного Кавказу. Революції пройшла
повз кубачинців майже непоміченою, в його побуті нічого не

ниною „мархараї“ або „тамга“, золотом
насічкою „прахику“ та ажурною філігран-
ню,—потрібні хіба тільки надзвичайно рід-
кому у нас типові колекціонера зброї.

Зовсім скрутно прийдеться кубачин-
цям, коли переведуться й ці останні ама-
тори старовини, ці спортсмени в галузі
збирання зброї та старовинних різьбар-
ських речей. Тоді доведеться покидати
свій аул, що не може сам прохарчувати й
частини мешканців, та переходити в про-
мислові центри, де можна буде пристосу-
вати свій майстерський хист з більшою ко-
ристю для сучасності. Ливарні заводи,
майстерні точних приладь—ось дійсне при-
значення кубачинця на сьогоднішній день.

Консервативний кубачинець і в своєму
побуті. Старі звичаї, релігія, нечислими
повір'я й забобони, що запускали своє
коріння на протязі довгих віків і тяжать над усім життям ку-
бачинця, помітні в колишньому Зірегерані більше, а ніж у
інших місцевостях північного Кавказу. Революції пройшла
повз кубачинців майже непоміченою, в його побуті нічого не
змінилося. Твердо піримається
він своїх прадідівських зви-
чаїв, вперто молиться своїм
старим богам, що з бігом
часу прибрали форму Аллаха й
Магомета, і може тільки це й
примає його поки що на не-
родючому каменистому ґрунті
аула.

Мов свідки старовини бов-
ваніють серед гір високі сто-
рожеві вежі, зложені з гру-
бого каміння, що в ньому
тут немає недостачі. Такі вежі
густо засіяли весь Кавказ і
чимало зберіглось їх і в Кубачах.

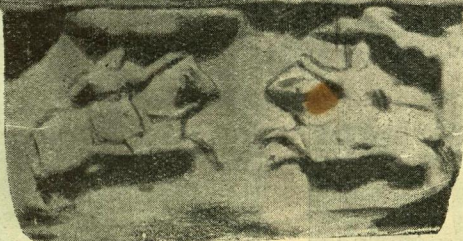
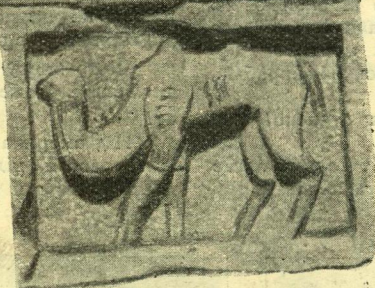
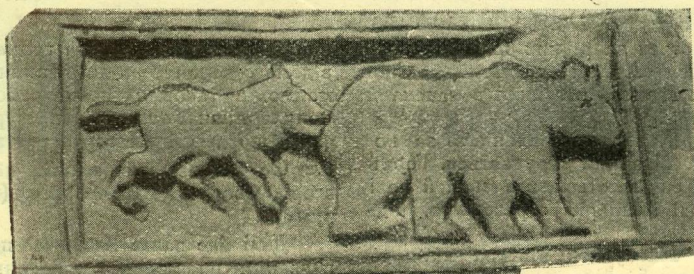
Колись вони були твердою опорою
кубачинців. Це були фортеці, що захи-
щали його від безнастанних нападків
інших кавказьких народів, коли Кавказ
немов казан кипів безупинними боями.

Тепер ці вежі втратили своє значіння.
Вони служать тільки як ко-
мори для переховування май-
на, а частіше їхнє каміння
йде на будівельний матеріял
для нових сакель, що буду-
ються за старовинною архи-
тектурою і швидше ски-
даються на доісторичні пе-
чери, а ніж на сучасні людські
житла.

І в цьому кубачинець далеко від-
став від нашої доби, і тут його ко-
ріння ще міцно тримається в нетрах
минутих віків, що живуть уже тільки в
архівах музеїв.

Височезні гори Кавказького хребта
заслонили від кубачинців шалений темп
сучасної промисловости, а для люд-
ства зберегли не порушними живі скал-
ки давно забутої епохи.

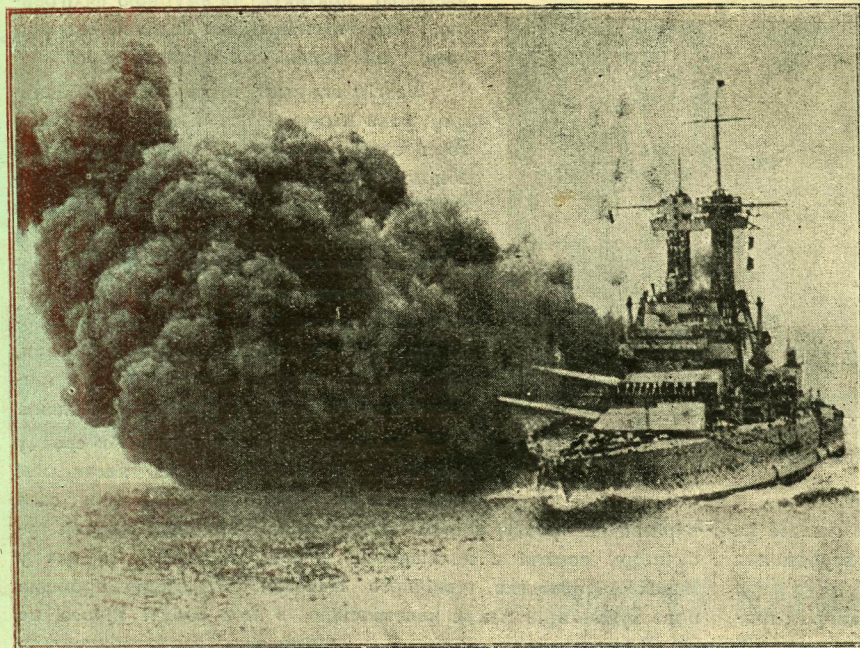
СТАРОВИННІ БАРЕЛЬЄФИ

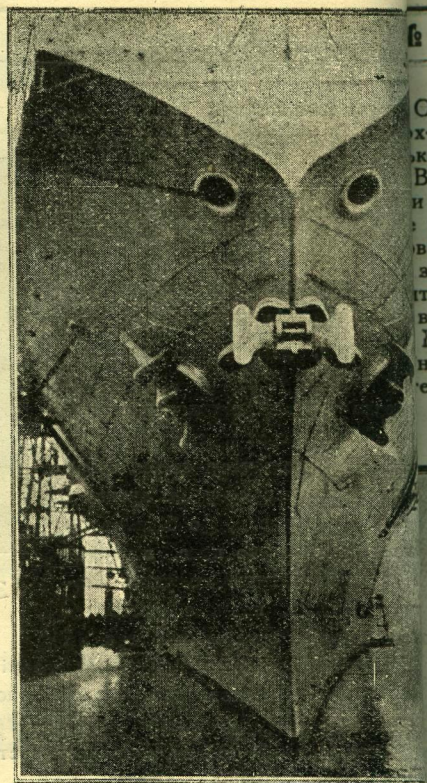
Барельєфи ці зберігаються тепер
в Дагестанському музеї

АМЕРИКА ТА АНГЛІЯ „РОЗЗБРОЮЮТЬСЯ“

Наочні ілюстрації до Женевських мирних балачок

Американський панцерник „Каліфорнія“ на маневрах

Ніс одного з нових американських крейсерів

ДВА ВЕЛЕТНІ, що вважаються за рідних братів і мають спільну англійську мову—Англія та Амер. Сполучені Штати в останні роки, як відомо, вступили в запеклий герць за „владу на морях“.

Молодий американський імперіялізм міцно вхопився за корону стародавньої „цариці морів“. „Цариця“ пручається. Герць стає все більш лютим і на воду пускаються все нові й нові багатоміліонної вартості військові панцерні страховища, підводні човни, гідроплани і т. д.

Америка збирається наново асигнувати півтора мільярда карб. на будівлю протягом ближчих 5 років ще 71 військового корабля різних типів. Її морський міністер заявляє, що раз Англія відмовляється рахуватися з програмами морського будівництва інших країн що до будівлі велетенських кораблів, то й Америка мусить робити те саме.

Крім того — „крейсери створюють престиж сучасної держави“.

Вартість цього „престижу“ все більшим тягарем лягає на плечі трудового населення. Тому пани мусять подбати про

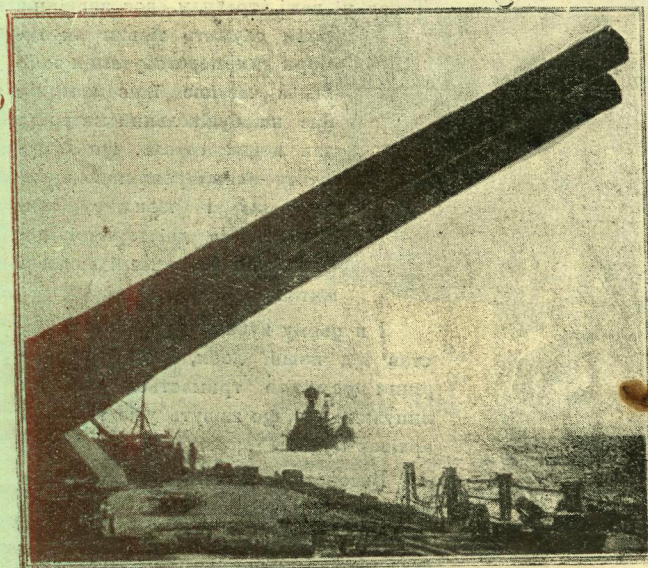
відповідне організування громадської опінії, для чого вже відомого рецепту—підогрівання „патріотизму“. З цією метою, а також як певна демонстрація проти Америки популярніших англійських журналах час від часу вміщують фото, що де-які з них ми тут наводимо.

Особливо цікаві написи під цими фото. Напр., вгорі ліворуч: „Каліфорнія (назва судна) проголошує думку“.

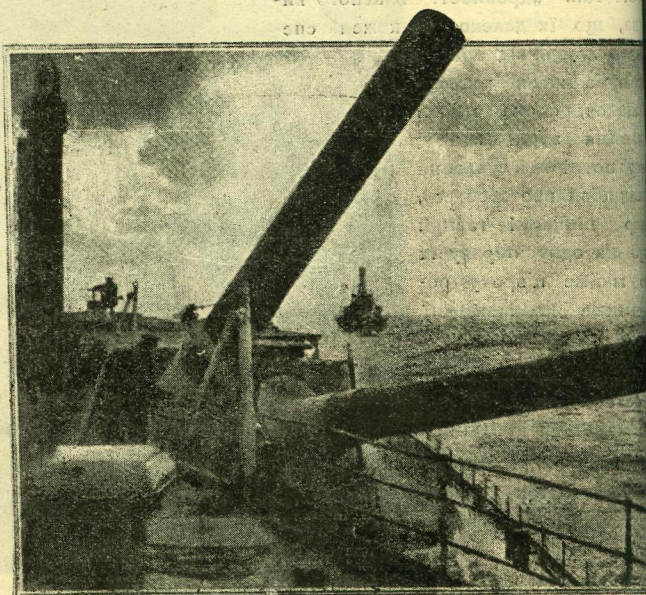
Далі йде заява Куліджа про необхідність збільшення на морське озброєння та про те, що „ніколи не підпише такого погодження, що поставило другорядне місце на морях“...

Фото внизу — ліворуч американські гармати, праворуч — англійські. Кожен може пересвідчитися, що одні не гірші за інші.

Під американськими гарматами знову цитата з Кітченера: „ми досягли цілковитого погодження з Японією, але можемо досягти цього з Англією“... Досить одверто...

Американські 16" гармати

Англійські 16" гармати

Остання ілюстрація є бадьорий мажорний акорд. Новий ерх-зверх-дредновт, один з двох новонароджених близнят старшої „цариці“, — „Родней“, брат „Нельсона“.

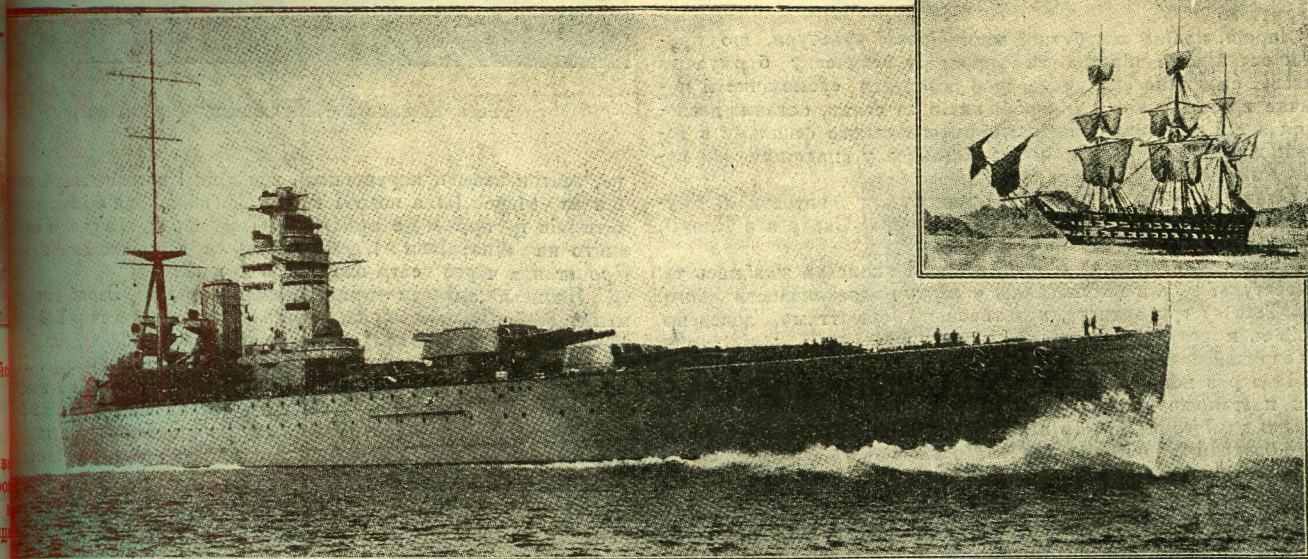
В підписові зазначено: тонаж—40.000, озброєння—дев'ять ти дюймових гармат та інші дрібниці, вартість—75 міль. і не головне—факт: „Родней“ та „Нельсон“—самі могутні військові кораблі в світі... Поруч малюнок першого „Роднея“, збудований був в 1835 р., менше ста років тому... Додатися визнати, що справді, буржуазна „культура“ йде вперед величезними кроками.

Кожен на свій лад розуміє „будівництво“. „Цивілізовані“ війна теж, як бачимо, „будують“ майбутнє: панцерники, гази, катери.

Результат—нові десятки мільонів забитих та калік, нова руїна, нова всесвітня бойня. Мета—нове збагачення ненажерливих магнатів капіталу...

І безперечно ясно, що ніякі балачки, ніякі конференції та комісії, ніякі офіційні „миротворці“ гатунку Чемберлена (одержав торік Нобелівську премію за цю „миротворчість“) не позбавлять капіталістичний світ глибоких внутрішніх суперечностей, не знищать органічного прагнення капіталу до захоплення все нових ринків (для чого й потрібен „престиж“), до безмежного зростання...

Кінець цьому буде покладено лише по перевіреному рецепту, єдиному, що може вилікувати хворий світ, по—рецепту пролетарської революції.

Наймогутніший панцерник у світі, новий англійський військовий корабель „Родней“. Вгорі „Родней“ 1835 року

ЗРАЗКИ СУЧАСНОЇ ЗАХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СКУЛЬПТУРИ

Припадок божевілля
Робота франц. скульпторші Анаї Котро

Розлютований леопард

Робота Фріца Бена

Негрський танок
Робота Фріца Бена

ЯПОНСЬКИЙ ТЕАТР

Нарис З. В.

НАЙЦІКАВИШИМ гостем, серед радикально настрояних інтелігентів, що приїхали до СРСР на Жовтневі свята, є відомий японський письменник-драматург і режисер Кауро Оссонаї—один з фундаторів товариства друзів СРСР і провідник радянського впливу в Японії.

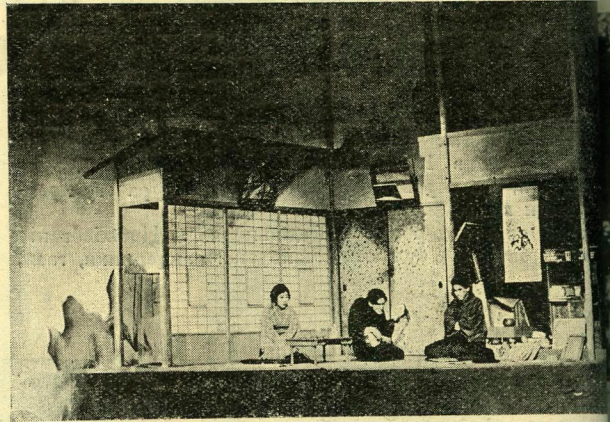
Кауро Оссонаї не комуніст, але він чесний і сміливий новатор японського театру і тому зрозуміло, що лише тут, у Москві, світовому центрі пролетарської культури, він почуває себе серед своїх. У себе на батьківщині, в буржуазно-феодалній Японії, на протязі довгої низки років він—об'єкт гоніння, як з боку влади, так і з боку японського інтелігентського товариства.

Японія, країна самобутної многовікової культури, що протягом останнього півстоліття виросла у величезну буржуазну державу, своєрідно сполучила, щоб зміцнити економічне й політичне пригноблення своїх робітників та селян, останні досягнення в цій царині американсько-європейського фашизму з добримі дідовськими методами, що дісталися у спадщину від нечисленних мікадо й самураїв.

Одним із могутніх знарядь пропаганди святости буржуазно-феодалних основ Країни Сонячного Сходу є в Японії, крім реаліті, і театр.

Японське театральне мистецтво, як і японська живопись та архітектура, з багатьох поглядів є верхом досконалості свого роду. Техніку гри артиста, культивовану століттями, доведено до рівня, приступного лише небагатьом кращим європейським артистам. Сучасний японський театр з погляду краси й гармонійності своїх постановок—один з кращих у світі. Але, що до його змісту, то весь його репертуар—безкрайня проповідь досконалості старозавітної японської моралі, вихваляння відваги феодалів-самураїв, мужніх, хоробрих і самовідданих борців за обожуваного монарха, за святість гаремних п'ядлин японського родинного життя, за безперечне підкорення авторитетові старших: батьків, учителів і бонз. Всі герої в цих п'єсах—шляхетні воїни, всі героїні—доброчесні, покірливі жінки, дочки й коханки. Жінка лише тоді заслуговує на повагу, коли повнотою підкоряється волі найвищої істоти—чоловікові. Піддані вважають за щастя вмерти за монарха. Діти безвідомо підкоряються батькам. Нащадки метою свого життя ставлять здійснення заповітів своїх славетних предків. Культ предків—це найсвятіше для кожного чесного японця.

Треба відзначити, що і японський уряд, і японська буржуазія ясно уявляє собі значіння театру в справі пропаганди й агітації. Японці, ці ультра-східні люде, подібно до хінців—найтеатральніший нарід у світі. Вистава однієї п'єси часто триває по кілька днів підряд. Новиною останнього часу в ортодоксальних японських театрах є п'єси, що закінчуються протягом лише одного дня, всього за 10—12 годин. І, не вважаючи на

П'єса Хідзикато—„Мушокадзі“ (пристрасті)

це, театри завжди переповнені, хоч ціни і високі: від ієн за місце (ієна коло 1 карб.). Звичайно, для більшої доступності ці театри не приступні. Тому низку крадих пісера знято на кіно-фільми і демонструється в нечисленних театрах, на вулицях, у парках. Пропаганда через театр охоплює всю країну.

Японські артисти—привілейована верства. Заробіток студентів—300.000 ієн на місяць. Середній місячний заробіток кваліфікованого артиста—5.000 ієн.

Артисти одержують лише 50 ієн на місяць від професійного союзу артистів, звичайно з урахуванням податку.

Зрозуміло, що в Японії тяжче, ніж в Україні, стати артистом. Це тому, що в японських театрах, за винятком імператорського театру (та й тут із величезними зауваженнями) жінок-артисток немає.

Жіночі ролі виконують чоловіки. З 1909 року за ініціативою праці Цювуч, знавця Шекспіра, ставили в Японії європейські п'єси. Однак, поважний професор у сфері театру, який вважав за обов'язок вивчити історію театру, не пішов.

З 1910 року починає свою страдну діяльність Кауро Оссонаї. Серйозну роботу він почав уже з великого літературного ім'я. Він написав кілька десятків книжок і п'єс. Серед них найпопулярніші „Три“, „Нарак“, „Під сценою“ з життя театральних робітників. Ці п'єси пускують в рух рухоми сцену театру. Всі японські театри за винятком театру Цікудзі, мають рухомі сцени. Механізми, що пускають їх у рух, керують окремі робітники. Життя краще за життя каторжників галер.

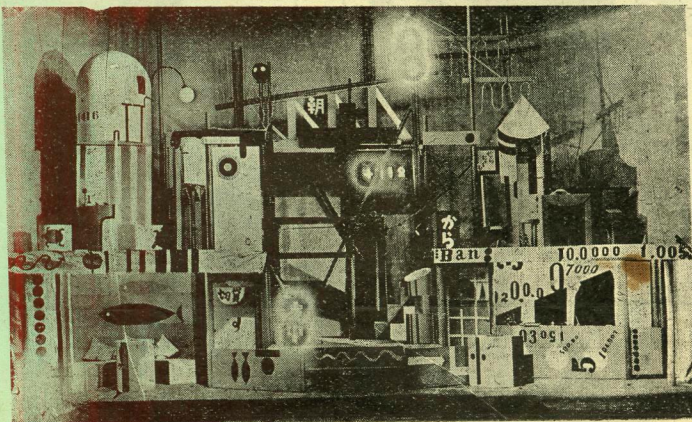
Оссонаї починає в Токіо відразу з Ібсена, Чехова, Гюґо, Гауптмана, Горького й інших. Брак коштів позбавляв можливість мати досвідчених артистів. Відбирає артистів з імператорського театру, навчає їх по своєму для нових постановок і з такою імпровізованою трупою, у випадковому мешканні, у дні, коли його актори-добровольці вільні від роботи на імператорській сцені, проводить низку вистав. Проводив він роботу з 1910 по 1915 рік. У відміну від вільної московської буржуазії, що утворила ім'я і славу Оссонаї, токійське суспільство ігнорує новий театр. Його публіка—радикальна інтелігенція, студентство й робітники. Оссонаї міг давати в цих умовах лише 3 вистави на рік.

В 1912—13 році Оссонаї виїхав до Європи. Більш йому дала Москва. Протягом місяця він вивчає московських артистів і робиться вірним учнем і апостолом К. С. Станіславського. В Німеччині дещо дав йому Рейнгард, у Парижі Антуана, в Англії зі слів Оссонаї йому нічого було чинитися. Повернувшись до Японії, Оссонаї ставить п'єси з репертуару уже за Станіславським, у тім числі й „На двір“.

Не вважаючи на це, чи завдяки цьому, театр Оссонаї має ніякого матеріального успіху. Його учні вибивають себе, стають відомими і кидають свого вчителя, переходять в інші театри, де мало новаторства, але добре й акуратно працюють. Оссонаї вільно чи не вільно знову цілком віддається театральній праці, весь час мріючи почати боротьбу за новий японський театр. Не було б щастя, та нещастя допомогло. Після землетрусу в 1923 р. японський уряд дозволив замість зруйнованих театрів

З п'єси Акіта „Похована весна“

П'єса Кайзера „З ранку до ночі“, декорації Мураямо

„Влада темряви“ Л. Толстого

будувати театри барачного типу. Оссонаї вкулі зі своїм другом режисером віконтом Хідзикато будує власний театр „Кабуки“ в Осакі, набирає трупу артистів з аматорів і починає нову театральну кампанію. Часи змінилися. Театр має свою власну публіку: студентів і робітників. Театр Оссонаї дав по 20 вистав на місяць. До репертуару театру входять п'єси: Ведекінда, Піранделло, Чехова, Толстого, Андреева, Кайзера, Горького, Б. Шоу, О'Нейль, Ромен Ролан, Акіта, Хідзикато, Оссонаї й інших нових європейських і японських письменників. З 1923 по 1927 р. театр поставив 102 п'єси. Така велика кіль-

О'Нейль. Імператор Дерої

кість нових постановок пояснюється тим, що кількість глядачів — постійних відвідувачів театру Оссонаї-Хідзикато, обмежувалася кількістю в 2—3 тис. чол. За таких умов п'єса видержує не більш, як 10 вистав.

Ціні місцям — півтори ієни в усіх рядах. Робітники й учні платять по одній ієні. Отже театр орієнтується на низового глядача, на глядача, що йому старий японський театр недоступний. Він не гониться за наживою, а через те його матеріальний стан не дуже блискучий.

Артисти одержують від 50 до 100 ієн на місяць. Сам Оссонаї в театрі працює, звичайно, безплатно, а його друг і помічник, режисер Хідзикато щомісячно на утримання трупи вносить 2 тис. ієн.

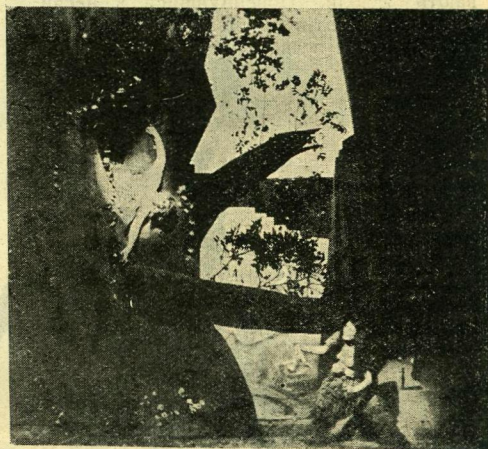
Театр настільки зміцнів, що з 1924 р. перейшов у власне кам'яне помешкання з 500 місць і зветься тепер „Малий театр Цикідаї“

Оссонаї з Москви повертається прямо до Японії. Подорож по Європі він вважає для себе некорисною. З новою енергією Оссонаї вирішив продовжати боротьбу за новий японський театр.

На думку Оссонаї, за час існування Радянської влади радянський театр у своєму розвитку зробив більше, ніж за сторіччя свого існування в імперіалістичній Росії.

Оссонаї, що бував у Москві ще в дореволюційні часи (1912—1913) і був свідком тодішнього життя, не боїться диктатури пролетаріату, й „страшних“ чуток про СРСР.

Пролетаріат не сковує, а відкриває шлях до справжнього мистецтва, доказом чого є досягнення мистецтва в СРСР за останнє десятиріччя.

Японська п'єса „Пустельник“

М. Шульга-Шульженко

Л Е Н І Н

О, дайте слів і фарбів на плакати,
Щоб Леніна обличчя змалювати.
О, дайте пісню в кожную сільську хату,
Щоб разом з містом Леніна співати.

Нехай мажор на хвилю лиш замовкне,
Нехай замовкне криця молотків.
Чи чуєте, селяне, всесвіт у жалобі,
І в траурі тужливому гудки?

Сьогодні день чубатим партизаном
Кудиш на захід, бачу я, побіг.
О, я б узяв і бомбу і нагана,
І ми пішли б у синю голубиць.

Промчало вже великих десять років,
Без Ілліча ми творим світ новий.
А світ кругом такий ясний, глибокий,
І нас чека страшний всесвітній бій.

О, дайте слів, о дайте нам розгону
В мільярди гін схвильованих світів.
Розбити все і трони і корони
Розплавити на зорі золоті...

І ми пішли б, я знаю це, я чую,
Туди в світи, де панство і раби.
Гей, що нам, що нам гази їх отруйні,
Коли буяння наше в клетоті турбін?!

Коли наш творчий дух на хвилю не стихає,
Росте будова, Ленінський запал.
Ми скрізь у праці всі його шукаєм,
У шепотінні трав, у сайві шумних зал.

Ах, що мороз і сіра сіва свита,
На площу вийшли діти й борода...
Сьогодні день в жалобі весь повито,
Бідняцький день комуни і труда.

НАЙКРАЩИЙ НА УКРАЇНІ СТАДІОН

Стаття С. Павлова

ТАМ, де тепер місце відпочинку й розваги, де чути здоровий життєрадісний сміх—раніше було місце суму й туги.

Десятки років стояло закинутим старе кладовище в центрі робітничого району в Харкові на вул. Плеханова.

Згадали про нього лише в голодний 1921 рік. Прийшли робітники з лопатами спушили землю й засіяли городи.

Голод минув. Почало налагоджуватися життя в країні.

Відновлюється зруйнована за часи горожанської війни промисловість, оживають заводи. Повернувшись з нещасливих фронтів робітник береться до хазяйнування в своїй країні.

Боротьба за елементарні життєві потреби переходить на задній план, заподіяні неврожаєм рани швидко загоюються.

На зміну інтересам шлунку прийшли культурні інтереси.

Все частіше стали говорити металисти про власний спортивний майданчик.

Зупинили свій вибір на старому кладовищі: кращого місця не знайдеш.

Центр робітничого району, близькість найбільших заводів столиці України, обширна рівнина—все це говорило за те, що осередок ґартування здоров'я мусить бути саме тут.

З залізною енергією взялися металисти до здійснення свого наміру.

Не легко було добитися свого. Багато довелося клопотати й навіть воювати де з ким, щоб одержати кладовище під стадіон.

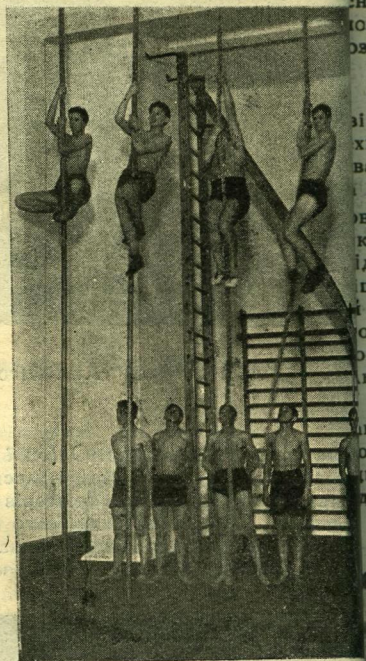
Закіпила робота... Запущав трактор сипучу землю, сотні робітників почали нівелювання площі, побудування огорожі.

Заскрипіли пилки теслярів, застукали молотки мулярів та залізобетонщиків і на території колишнього кладовища почали виростати могутні підвалини майбутнього осередку фізичної культури.

Два роки творчої роботи, повної напруження минули і на місці сумного пустиря виріс величний красунь—стадіон.

По обидва боки широкого поля розкинулися величезні трибуни, що можуть вмістити десяток тисяч глядачів. Між трибунами—обширний майдан, що послужив вже ареною для безлічи спортивних змагань.

Змагалися тут наші фізкультурники не тільки з фізкультурниками цілої Укра-

Вправи на дрючках та лінах

їни та багатьох міст Радянського Союзу, але і з безліччю спортивних організацій західних країн.

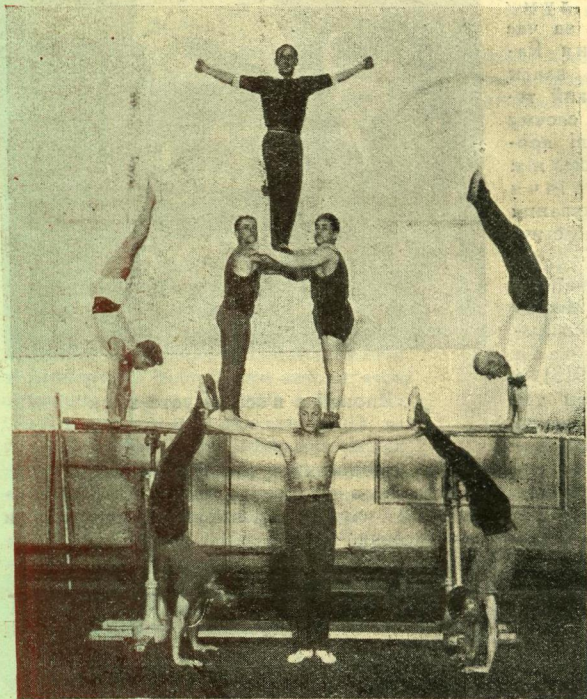
Футбольний й гандбольний майданчик, покриті влітку яскравим килимом—опоєсані 450 метровою стежкою.

Навколо бігової стежки асфальтованою стрічкою зімкнувся 500-метровий велосипедний трек—єдиний в Україні.

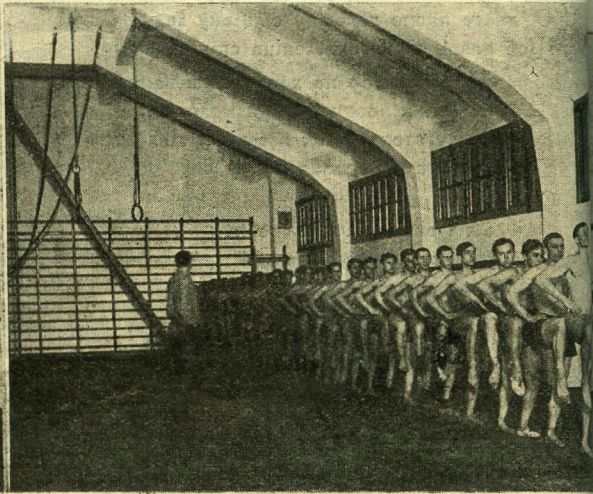
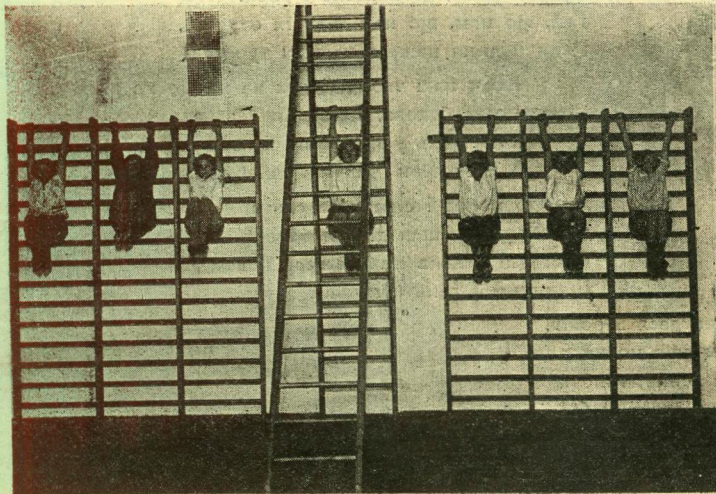
Тут що літа відбуваються великі змагання, що притягають до себе тисячі фізкультурників не тільки Харківщини, а й цілої України.

Масивні залізо-бетонні трибуни вміщують на 5.000 глядачів, простягаючись у всю довжину поля з західного кінця.

На протилежному боці майдану встановлені тимчасові дерев'яні трибуни. Їх займають фундаментальні трибуни

Фігурні вправи фізкультурників

Вправи на драбинах. Праворуч — ритмічні вправи в гімнастичній залі стадіона

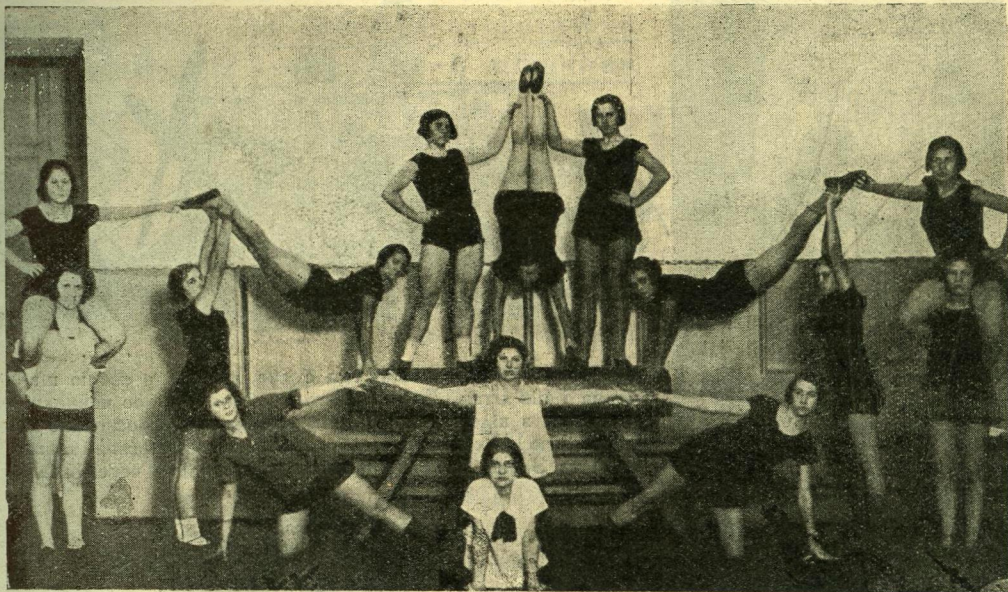
я того, як стадіон буде владштований у всіх його частинках.

Основні трибуни по суті ашовані на похилому дахові діючого спортивного буди-
ву.

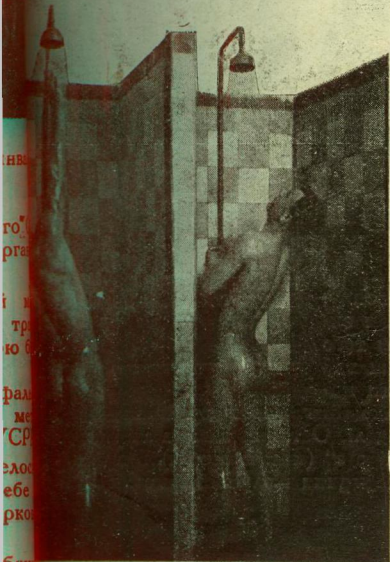
В будинкові використано новіші досягнення будівель-
техніки і його можна смі-
вважити за зразок будів-
ла для спеціальної мети.

овніше його оформлення
айкраще розв'язує проблему
відвідувачам стадіона най-
тиший вигляд на увесь спор-
ний майдан, тоді як в сере-
його містяться безліч ріж-
помешкань, потрібних для
альної організації фізкуль-
ої справи.

Таким чином весь будинок
нос собою дві грандіозні
уду, або вірніше—з'єднує
одну гармонійну цілість.

Жіночі фігурні вправи

Холодна вода зміцнює м'язи...

Всередині спортивного будинку, під трибуною для глядачів, є рішуче все, про що досі могли лише мріяти фізкультурники.

Вздовж коридору в 110 метрів завдовжки, де можуть муштруватися взимку бігуни—тягнеться низка спортивних залів, клубних кімнат і інших помешкань.

Коло входу квартира сторожа, поруч зала важкої атлетики й боротьби. Далі затишно обставлена кімната бюро фізкультури, бібліотечне помешкання. Тут фізкультурник може знайти не тільки яку завгодно книгу в галузі фізичної культури, але може також віддатися культурний розвазі в вільну годину.

Поруч є дві величезні гімнастичні зали—одна для чоловічої групи, а другі для жіночої. При обох залах душі й невеличка кімната для інструкторів.

Всі помешкання обставлено потрібним спортивним устаткуванням та реманентом. Всюди тепло (парове ogrівання) і затиш-

но. Взимку в помешканні кипить робота... Гімнасти, важко-атлети, борці, волейболісти, пінг-понгісти—охоче йдуть до свого клубу, де під проводом досвідчених інструкторів зміцнюють себе фізично.

На майданчиках взимку сковзалька. Одночасно можуть відбуватися й хокейні матчі та конькобіжні змагання.

Уже зараз стадіон металістів є кра-
щим в УССР.

До літа його буде ще доукомплектовано. На відведеній додатково ділянці землі буде збудовано тир і розплановано друге футбольне поле.

На вільній території стадіону розмі-
стяться тенісні, волейбольні, баскет-
больні, гімнастичні майданчики, буде
розбито квітники й посаджено дерева.

Висока камінна огорожа оточує весь майдан. Масивну арку головного входу прикрашуватиме мусанжова статуя ди-
скобола—символ фізичної краси і здо-
ров'ля.

ЗРАЗКИ СУЧАСНОЇ ЗАХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СКУЛЬПТУРИ

Діана з газеллю

та німецького скульптора Фріца Бена
Лондонська виставка мистецтв

НАВОДИМО кілька зразків су-
часної західно-європейської скульп-
тури. Зразки належать трьом
авторам. Цікаво відзначити, що
при різних художніх підходах до
тем, при різних ролях—одразу
кидається в вічі спільне між всіма
роботами: загострений, підкресле-
ний динамізм всіх зразків. Роботи
Фріца Бена характерні ще прекра-
сним знанням оригіналів. Скульп-
тор двічі їздив в центральну Афри-
ку і своїх звірів та негріванський
танок вивчав на місці. „Припадок
божевілля“ — високо-досканалій
формою—характерни хоробливістю
теми, що справляє неприємне, важ-
ке враження.

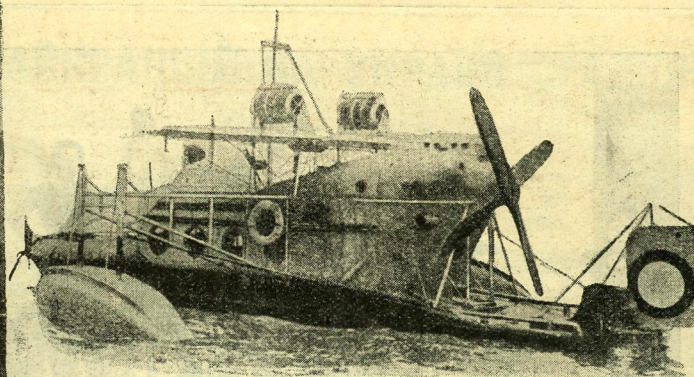
Футболісти

Робота німецького скульптора Ебергарда
Гуре. Виставка мистецтв в Берліні

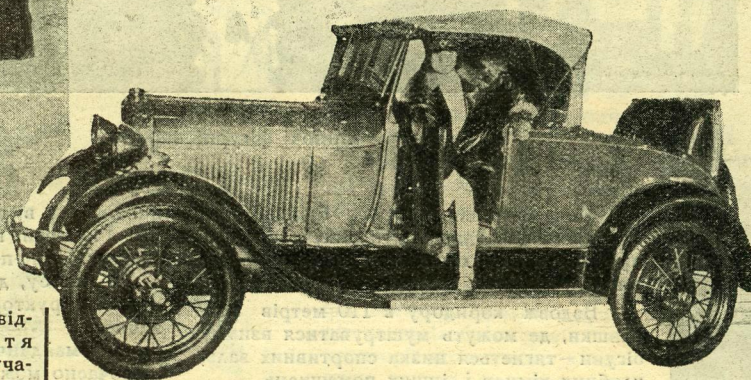
ПРО ВСЕ ПОТРОХУ

Малюнок, що яскраво свідчить про безробіття в Англії—безробітні, учасники війни—йдуть по вулицях Лондону з плакатами, де зазначені всі їх попередні посади—шукать роботи

„Морська блоха“—новий тип судна, що являє собою півчовна і пів-літак. Для стійкості по боках надано човники-поплавки з кілем лише 7,5 см. завширшки. Вона пливе зі швидкістю 135 км. на годину і перепливла ламанський канал за 21 хв. Зараз „блоха“ готується до мандрівки через океан

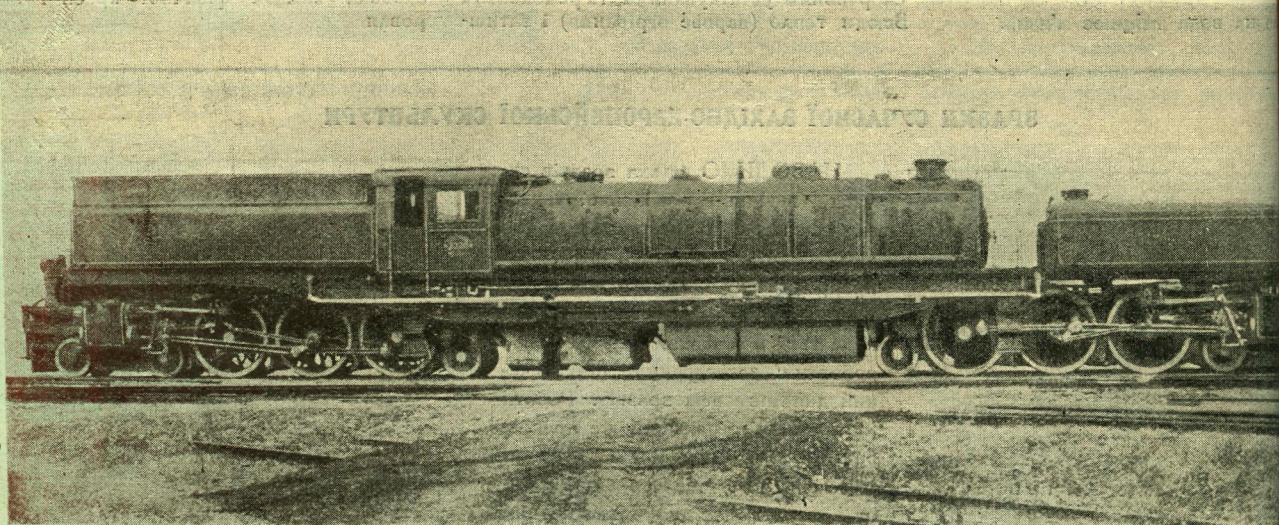

Останнім часом Фордові довелося відчувати надзвичайну конкуренцію з боку різних фірм Америки й Європи, що почали виробляти дешеві машини, подібні до Фордовських. Крім того на збут „Фордів“ кепсько впливав їх специфічний дешевий вигляд. Зараз автомобільний король вирішив спробувати нового способу підняти свої обіги і почав виробляти „Форди“, що своєю зовнішністю цілком нагадують дорогі машини інших марок. На малюнку „сам“ Форд прибивав № 1 до першого автомобіля нової моделі. Остання вигадка американців

жовної думки: до гатунків поліції Сполучених Штатів нарешті додано „повітряних поліцаїв“ (мал. праворуч). В горі остання сенсація Голівуду—кіно-зірка Мірна Лой, що одержала диплом доктора медицини Колумбійського Університету

СПРАВЖНЄ ДИВО ТЕХІКИ

Велетенський подвійний паротяг фірми Мафеї для південно-американських залізниць

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА
на 1928-й рік на літературно-критичний
і мистецький місячник

„ЖИТТЯ й РЕВОЛЮЦІЯ“

(ВИДАННЯ РІК ЧЕТВЕРТИЙ)

ЩО ВИХОДИТЬ КНИЖКАМИ 8 АРКУШІВ

„ЖИТТЯ й РЕВОЛЮЦІЯ“

подає кращі твори з української та
:: :: чужоземної літератури :: ::

„ЖИТТЯ й РЕВОЛЮЦІЯ“

містить критичні огляди поточної укра-
:: :: їнської й чужоземної літератури :: ::

„ЖИТТЯ й РЕВОЛЮЦІЯ“

освітлює питання образотворчого, теа-
тального і кінематографічн. мистецтва

„ЖИТТЯ й РЕВОЛЮЦІЯ“

відгукується на головніше з політично-
економічних і науково-технічних питань

Протягом 1928 року річні передплатники „ЖИТТЯ й РЕВОЛЮЦІЯ“ одержать
БЕЗПЛАТНО: 1) „Альбом сучасних українських письменників Радянської України“
(36 портретів); 2) „Альманах сучасної західної літератури“ (10 арк.)

ПЕРЕДПЛАТА на ЖУРНАЛ:

На	1 міс.—	крб.	85 коп.
"	3 "	2 "	50 "
"	6 "	4 "	25 "
"	12 "	8 "	— "

Окреме число 1 крб.

Передплата
за кордон на рік 5 дол.

Річні передплатники можуть вносити
передплату в кілька строків, а саме:
при передплаті 4 крб., до 15 квітня
2 крб., до 15 липня 2 крб.

Адреса редакції: Київ, вул. К. Маркса, 2

Передплата приймається по всіх філіях Державного Видавництва України, зокрема
в Київській філії Д. В. У.— вул. Карла Маркса, 2

ВСЕУКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА ВИДАВНИЧА та КНИГОТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

КНИГО СПІЛКА

Харків, Горяїновський пр., № 2, телефон 46-74

НОВА ГРОМАДА

ДВОХТИЖНЕВИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ, КООПЕРАТИВНИЙ, НАУКОВО-

:: :: ПОПУЛЯРНИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЖУРНАЛ :: ::

Виходить за відповідальною редакцією А. Е. ГЕТЛЕРА.

Завідує Редакцією С. П. КРАВЦІВ (КРИГА).

СТАТТІ

з усіх питань практичної кооперативної роботи
та сільського господарства

НИЗКА ПОСТІЙНИХ ВІДДІЛІВ

Кооперація. Літературний розділ. Сільське гос-
подарство. По кооперативній Україні. Книжкова
поліція. Новинки науки й техніки. Розвага на до-
звіллі. Постійна інформація про нові видання
Книгоспілки

ПОСТІЙНІ ОГЛЯДИ
політичного життя та революційного руху
в СРСР та за кордоном

ОПОВІДАННЯ ТА ВІРШІ
найкращих сучасних письменників та літератур-
ного молодянку, ілюстровані кращими художниками

ЦІКАВІ ІЛЮСТРАЦІЇ
з будівництва та побуту України, СРСР Зако-
донна політ-хроніка в ілюстраціях

ЛИСТУВАННЯ
з читачами й дописувачами. Поради в справі
:: :: читання й кооперативної самоосвіти :: ::

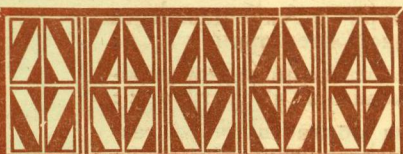
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ

На рік	5 крб. — коп.
На півроку	2 крб. 75 коп.
На 3 місяці	1 крб. 50 коп.
Ціна окремого числа.	— крб. 30 коп.

ВИМАГАЙТЕ В УСІХ

КООПЕРАТИВНИХ ТА ІНШИХ
КНИГАРНЯХ, КІОСКАХ
ТА ГАЗЕТНИХ ЕКСПЕДИЦІЯХ

ВСЕСВІТ

Переборовши всі труднощі утворення першого на Україні універсального тижневика і здобувши за минулий рік широке коло

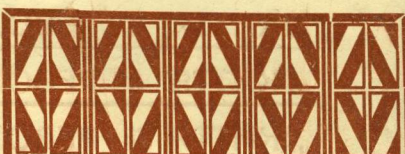
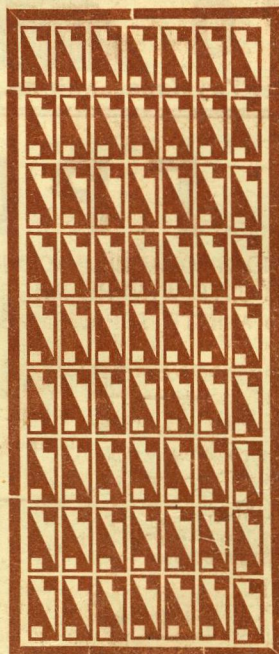
прихильників—читатів, Редакція „ВСЕСВІТА“ цього року ставить собі за завдання всяким чином поліпшувати журнал, для чого й потрібно мати тісний зв'язок з основним колом читачів журналу—з річними передплатниками.

В тій меті в 1928 р. буде широко розвинуто практику конкурсів і розподілено серед річних передплатників премії.

Річні передплатники журналу „ВСЕСВІТ“ на 1928 рік, що надішлють передплату власними поштовими переказами (але не через комісійну агентуру пошти) або безпосередньо здадуть її до Харківської чи окружної контори Видавництва „Вісти ВУЦВК“—і все це до 1 березня 1928 року—візьмуть участь у розподілі преміяльних предметів на суму з розрахунку 400 крб. на 1 тис: річних передплатників.

ПРИЙМАЄТЬСЯ
ПЕРЕДПЛАТА
НА 1928 РІК
НА

УНІВЕРСАЛЬНИЙ
ІЛЮСТРОВАННИЙ
ТИЖНЕВИК

Список преміяльних предметів для річних передплатників опубліковано буде в березні, після вияснення загальної суми і вибору предметів. Пропонуючи для того зі свого боку

модерний радіоапарат з гучномовцем, навушниками й лампами, фотоапарат з належним приладдям, велосипед і столлярний та слісарний струмент,

Контора прохає річних передплатників подати до 1-го березня 1928 р. свої зауваження відносно цих і інших бажаних преміяльних предметів.

Росподіл для річних передплатників відбудеться жеребком 1 квітня 1928 р.

Піврічні передплатники, на тих самих умовах внесення передплати, візьмуть участь у другому розподілі, в другій половині року, коли поновлять передплату на друге півріччя.

Тим, що великого запасу „ВСЕСВІТА“ на 1928 р. друковано не буде, Контора просить річних і піврічних передплатників не гаятися з надсилкою передплати.

КОМПЛЕКТІВ „ВСЕСВІТА“ ЗА 1927 РІК НЕМА.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

на 1 рік—52 прим.—7-20 к., на $1\frac{1}{2}$ р.—3-60 к., на 3 міс.—1-80 к., на 1 міс.—4-5 номерів 60 коп.
Ціна окремого номера—15 коп. Передплата приймається в Головній Конторі—Харків, вул. К. Лівкнехта № 11, в округах по всіх представництвах „Вістей“ та в кожному кіоску залізничних станцій.